

De groote Bellizarius : treurspel

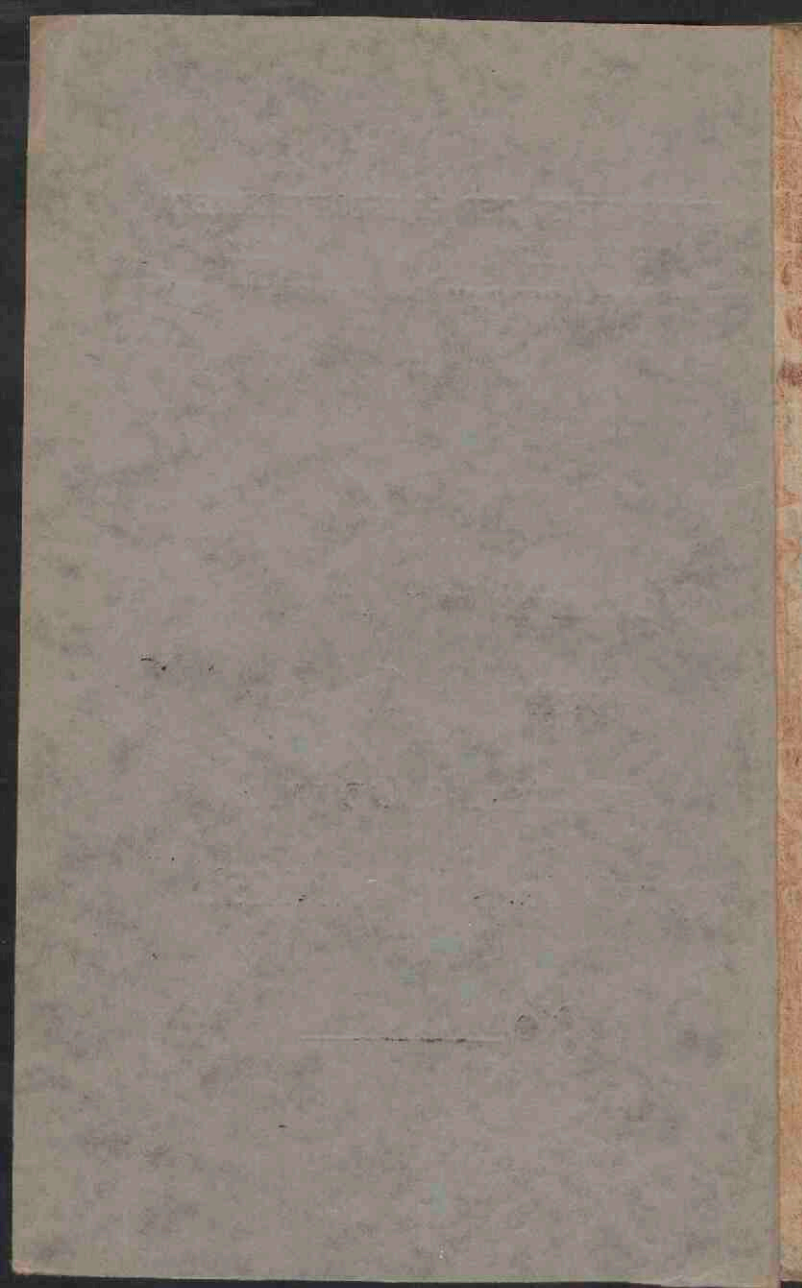
<https://hdl.handle.net/1874/369210>

BIBLIOTHEEK DER RIJKSUNIVERSITEIT
TE UTRECHT

1929

Verzameling tooneel-
stukken uit de
nalatenschap van
prof. Dr. J. te WINKEL

No. 538

J. G. Winkel
N: 94

De groote
Bellizarius

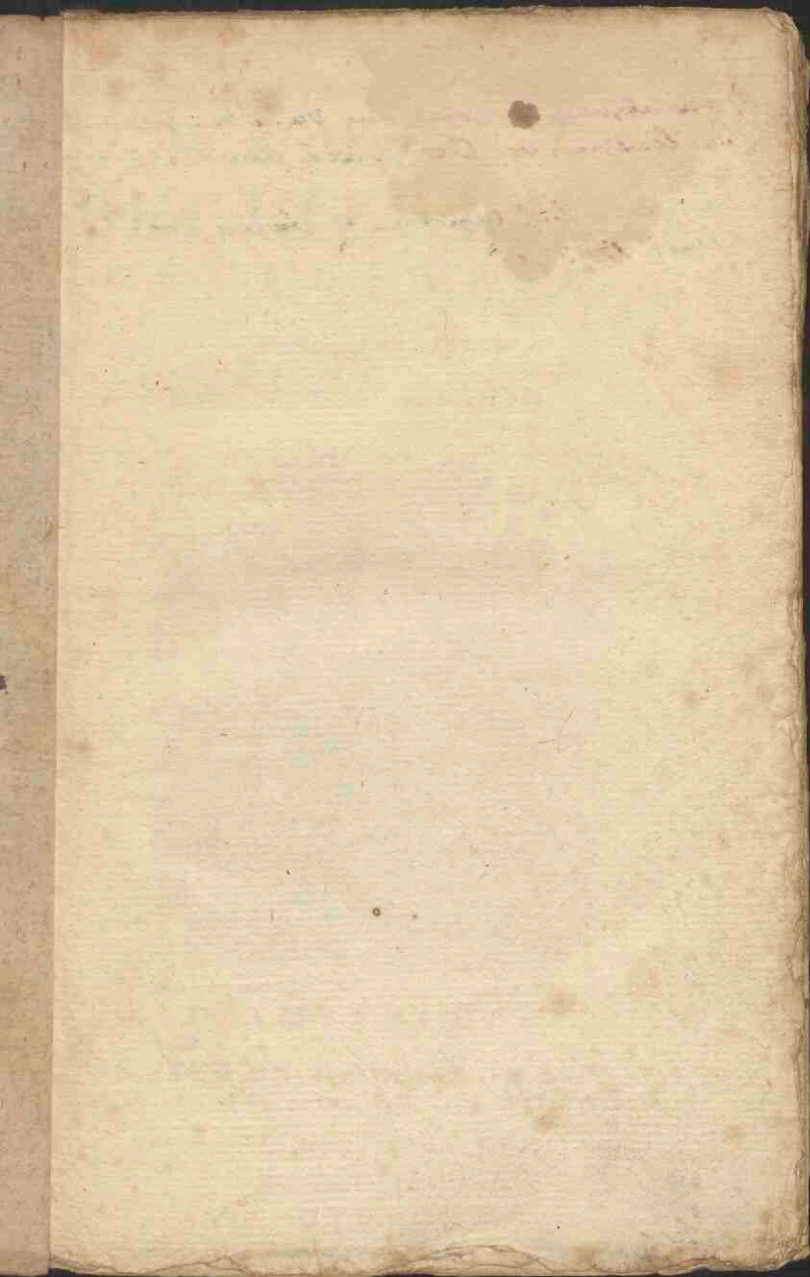
door

N. W. op den Hooft

1800

1801

1802

Maarschvolder ~~om~~merking van den grooten
Bellerarius van C. d. Griech, Leuven. 1658. 2°

Van dit stuk verscheen de tweede druk
Amst. 1783. 8°.

B

By
d

J. A. Winkel
538

DE
G R O O T E
BELLIZARIUS;
T R E U R S P E L.

Verändert en herrymt

Door N: W: OP DEN HOOFF.

Te AMSTELDAM,

By IZAAK DUIM, Boekverkooper, op den hoek van
den Voorburgwal en Stilleeg, 1763. Met Privilegie.

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT
UTRECHT.

G. R. O. T.
BELLEFLEUR

THE NEW YORK

VERMONT

BOOK NO. 10

MADE IN AMERICA

THE NEW YORK

VERMONT

BOOK NO. 10

THE NEW YORK

VERMONT

C O P Y E

V A N D E

P R I V I L E G I E.

DE Staten van Holland en Westvriesland doen te weten : also ons te kennen is gegeven by de Regenten van het Waes-en-Oude Mannenhuis der Stad Amsterdam , en in die qualiteiten te samen Eygenaars, mitsgaders Regenten van den Schouwburg aldaar ; dat zy Supplianten , eenige Jaaren hebben geconcessieert van 't Octroy by ons den 27 May van den Jaare 1728. als meede van de prolongatie van dien den 6 December 1742. aan de Supplianten verleent , waar by wy aan de Supplianten goedgevuldig hadden geconcedeert en gecontereert , om nog voor den tyd van vyftien agter een volgende Jaaren , de Werken , die ten dienste van het Toneel reets waren gedrukt , en van tyd tot tyd nog verder in het licht gebracht , en ten Toneele gevoert zouden mogen werden , alleen te mogen drukken , doen drukken , uitgeeven en verkopen , dat de Jaaren , by de voorsz. prolongatie van 't gemelde Octroy of Privilegie verfar op den 6 December van deezen Jaare 1757. stond te expirieren ; en dewyl zy Supplianten ten meesten dienste van de Schouwburg , (waar van hunne respectieve Godshuizen onder andere meede moeten werden gesustenteert , de voornoemde Werken , zo van Treurspellen , Blyspellen , Klugten , als anders , die reets gedrukt , en ten Toneele gevoert zyn , of in het toekomende gedrukt , en ten Toneele gevoert zouden moogen werden , gaarne alleen , gelyk voorheenen , zouden blyven drukken , doen drukken , uitgeeven en verkopen , ten einde dezelve Werken , door het nadrukken van anderen , haar luister , zoo in taale als spelkonst , niet mogten komen te verliezen , en dewyle haar Supplianten zulks na de expiratie van de voornoemde prolongatie van 't voorsz. Octroy , niet gepermitteert was ; zoo keerden de Supplianten haar tot Ons , reverentelyk verzoekende ; dat Wy aan de Supplianten , in haar voorsz. qualiteyt , geliefden te verleenen prolongatie van het voorsz. Octroy , om de voorsz. Werken , zoo van Treurspellen , Blyspellen , Klugten , als anders , reets gemaakt , en ten Toneele gevoert , of als nog in het licht te brengen , en ten Toneele te voeren , nog voor den tyd van Vyftien eerstkomende , en agter een volgende Jaaren , alleen te mogen drukken , en verkoopen , of te doen drukken , en verkopen , met verbod aan alle anderen op zekere hooge Pene by Ons daar tegens te statueren , daar van te verleenen Octroy in forma ; ZO is 't dat Wy de Zaake ende 't voorsz. verzoek overgemerkt hebbende , ende genegen wezende , ter beede van de Supplianten , uit Onze regte weetenfchap , Souveraine magt en authoriteit , dezelve Supplianten ge-

consenteert, geaccordeerd en geoordeelt hebben, consenteeren, accorderen ende oordelen haar by deeze, dat zy, geduurende den tyd van nog vyftien eerst achter een volgende Jaaren, de voorsz. Werken, indervoegen, als zulks by de Supplianten is verzogt, en hier vooren uitgedrukt staat, binnen den voorsz. Onzen Lande alleen zullen mogen drukken, doen drukken, uitgeeven ende verkopen, verbiedende daaromme alle en een iegelyken de voorsz. Werken, in 't geheel ofte ten deele te drukken, na te drukken, te doen nadrukken, te verhandelen, of te verkopen, ofte elders nagedrukt, binnen den zelve Onzen Lande te brengen, uit te geven of te verhandelen en verkopen, op de verbeurte van alle de nagedrukte, ingebragte, verhandelde of verkogte Exemplaren, ende een boete van drie duysend guldens daar en boven, te verbeuren, te Appliceren een derde part voor den Officier, die de Calange doen zal, een derde part voor den Armen der plaatsen daar het Casus voorvallen zal, ende het resteerende derde part voor de Supplianten, en dit telkens zo meeningmaal als dezelve zullen worden agterhaalt, alles in dien verstande, dat Wy de Supplianten met dezen Onzen Oorlof alleen willende gratificeeren tot verhoedinge van hunne schade door het nadrukken van de voorsz. Werken, daar door in genigen deele verstaan den innehoude van dien te autoriseren, ofte, te advoueren, en veel min, dezelve, onder onze protectie en bescherminge, eenig meerder Credit, aansien, of reputatie te geeven, nemaar de Supplianten in cas daarinne iets onbehoorlyks zoude influeren, alle het zelve tot hunnen laste zullen gehouden wezen te verantwoorden, tot dien einde wel expresselyk begeerende, dat byaldien zy dezen onzen Oorlof voor den zelve Werken zullen willen stellen, daar van geene geabbrevieerde of gecontraheerde mentie zullen mogen maken, nemaar gehouden wezen, het zelve Oorlof in 't geheel, en zonder eenige omiffie, daar voort te drukken, of te doen drukken, en dat zy gehouden zullen zyn, een Exemplaar van de voorsz. Werken, op Groot Papier, gebonden en wel geconditioneert, te brengen in de Bibliotheek van onze Universiteit te Leyden, binnen den tyd van zes weken, na dat zy Supplianten dezelve Werken zullen hebben beginnen uit te geeven, op een boete van zes hondert gulden, na expiratie der voorsz. zes Weken, by de Supplianten te verbeuren ten behoeve vande Nederduitse Armen van de plaats alwaar de Supplianten wonen, en voorts op poene van met'er daad versteeken te zyn van het effect van deezen Oorlof, dat ook de Supplianten, schoon by het ingaan van dit Oorlof een Exemplaar geleverd hebbende aan de voorsz. Onse Bibliotheek, by zoo verre zy geduurende den tyd van dit Oorlof dezelve Werken zouden willen herdrukken met eenige Observatien, Noten, Vermeerderingen, Veranderingen, Correctien, of anders, hoe genaamt, of ook in een ander formaat, gehouden zullen zyn wederom een ander Exemplaar van dezelve Werken, geconditioneert als vooren te brengen in de voorsz. Bibliotheek, binnen den zelve tyd, en op de boeten en poenaliteit, als vooren. En ten einde de Supplianten deezen onzen Contente ende Oorlof mogen genieten als naar behooren, lasten wy allen en een iegelyken, dien het aangaan mag, dat

zy de Supplianten van den inhoud van dezen doen, laten en gedogen, rustelyk, vredelyk en volkomentlyk genieten en gebruiken, cesieerende alle belet ter contrarie. Gegeven in den Hage, onder onzen Grooten Zegele, hier aan doen hangen op den agtsten November, in 't Jaar onzes Heeren en Zaligmakers duizend zeven-honderd-zeven-en-vyftig.

P. S T Y N.

Ter Ordonnantie van de Staaten,

Lager stond,

C. BOEY.

Aan de Supplianten zyn, nevens dit O&froy, ter hand gestelt by Extract Authenticq, haar Ed. Gr. Mog. Resolutien van den 28. Juny 1715, en 30. April, 1728, ten einde om zig daar nate reguleeren.

De Regenten van het Wees- en Oude-Mannenhuis hebben, in hunne voorz. qualiteit, het recht van deze Privilegie, alleen voor den regenwoordigen Druk, van D E N G R O O T E N B E L L I - Z A R I U S, *Treurspel*, vergund aan I Z A A K D U I M.

In Amsteldam, den 2. Septembër, 1763.

D R U K - F O U T E N.

Pag: —	Reg: —	staat	—	lees
13 —	19 —	haar	—	haar'
39 —	1 —	dien	—	die
45 —	25 —	noóit	—	noóit,
48 —	34 —	gy	—	hy
50 —	18 —	minnenwetten!	—	minnenetten!
50 —	25 —	door	—	voor
57 —	18 —	Philipdus.	—	Philippus.
58 —	23 —	den'	—	den

V E R-

VERTOONERS.

JUSTINIAAN, *Keizer van het Oosten.*

THEODORA, *Gemalin*

BELLIZARIUS, *Veldöverste* } *van Justiniaan.*

ANTHONIA, *Minnaares van Bellizarius.*

PHILIPPUS, *Medeminnaar van Bellizarius.*

CAMILLA, *Vertrouwde van Théodora.*

ALVARES,

FABRITIUS, } *Vertrouwelingen van Bellizarius.*

LEONTIUS,

NARCES, } *Gunstelingen van Théodora.*

LYFWACHT.

GEVOLG van Justiniaan.

GEVOLG van Bellizarius.

Het TOONEEL is te CONSTAN-
TINOPOLEN.

D E

G R O O T E BELLIZARIUS.

T R E U R S P E L.

E E R S T E B E D R Y F.

E E R S T E T O O N E E L.

THEODORA, CAMILLA, LEONTIUS
gekleedt als een Soldaat.

THEODORA.

Ja, Bellizarius moet dezen dag noch sneeven:
Het uur van zyn triomf zy de eindpaal van zyn leeven.
Aanvaard dit staal: draag zorg dat gy myn wraak voltrekt;
Dit ongeacht gewaad houdt u genoeg bedekt;
Begeef u in 't gedrang: ga heen, ontziel den snooden;
'k Heb, uit uw ballingschap, u tot dees daad ontboden;
Hy brouwde uw' ondergang; hy bragt uw Huis te niet:
Verdelg die u verdelgde, en eindig uw verdriet;
Hoop, veilig, op myn gunst zogy myn' wensch doet slagen:
Maar is u 't hart beknelst, kan u de vrees vertzagen,
En beeft gy voor den slag waar door 'k myn' haat verzoen,
Zo spreek, eene andere hand zal myne wraak voldoen.

LEONTIUS.

(zweken,

Vertrouw myn' moed, Mevrouw, myn arm, steeds onbe-
Zal u, noch dezen dag, op uwen vyand wreken;
De gunst van myn Vorstin, myn haat, myn zelf-belang,
't Voldoen van mynen wrok verhaast zyn' ondergang.
Ik zal my in 't gewoel van 't juichend volk begeven:
Eén gunstig oogenblik berooft hem van zyn leeven.

A

THE-

2 DE GROOTE BELLIZARIUS;

THEODORA.

't Is wel: maar zorg dat u myn offer niet ontsnapt:
En word gy op de daad, by ongeluk, betrapt,
Zo wacht u ooit den naam van uw Vorstin te noemen;
Ja, zo des Keizers last u al ter dood mogt doemen,
Zal ik door myn gezag u redden uit den nood,
En met geweld of list behoeden voor de dood.

LEONTIUS.

Geen pyniging, geen straf, geen dood kan my doen beeven:
'k Verwacht het deerlyk eind' van myn rampspoedig lee-
En na my de ongenaë des Keizers viel te beurt, (ven;
Wordt myn wanhoopig hart door spyt van-één gescheurt.
Maar Bellizarius zal ik myn' ramp doen boeten;
De wraak is all' myn' troost, die kan myn smart verzoe-
Doch zo myn ongeval my doemen mogt ter straf, (ten:
Stort uw geheim, met my, in 't eeuwig-duister graf.

THEODORA.

Ga, voer manmoedig uit het geen wy hier besloten,
Ik zal, zo 't u gelukt, uw' staat, uw rang vergrooten.
Vaar onverchrokken voort, verwonder 't gantsch Heelal:
Vlieg, wreek my, wreek u-zelf op de oorzaak van uw' val.

T W E E D E T O O N E E L.

THEODORA, CAMILLA.

CAMILLA.

Mevrouw, vergeef het my indien ge my ziet beeven.
Door wat verwondering wordt myne ziel gedreven!
Helaas! Gy dreigt, door zyn gevaar, den gantschen Staat;
Gy mist uw' sterksten arm zo gy dien Held verslaat;
Van all' de rampen die het Keizerryk moet vreezen,
Zal zyne dood-alleen den allerzwaarsten wezen.
Gy hebt begonnen my reeds opening te doen
Van 't geen uw wanhoop voedt. Wat port u dus te woën?
Zyn dit de lauwen daar zyn moed door wordt verheven,
Na hy, aan dit gebied, den Nyl deelt schatting geven?
Den

Den Tyber te onderbragt? Den Ganges, den Euphraat,
En al wat hem weêrftondt gevoegt heeft aan den Staat?

THEODORA.

Ik haat hem: en vergeefs hebt gy me uw borst ontfloten.
Te roemen dien ik vloek, is mynen haat vergrooten.
Zyn deugd is my bekend, die 'k, eertyds, heb bezint:
Ik had hem nooit gehaat, had ik hem nooit bemint.
Dees woede is 't naar gevolg van een getergde liefde
Die hy onwaardig was toen zy my 't harte griede.
Zelfs, eêr de Keizer noch tot myne min beflout,
En my, met zyne hand, den Troon en Scepter boodt,
Deedt eene ontbondne drift, die all' myn' roem kan schen-

den,

Tot dien hoogmoedigen, ô smart! het oog my wenden:
Maar hy verwierp myn hand, myn hart, myn min; ja, meêr;
Wat Cézar wel beviel, ging hy met sinaad te keer. fen:
Myn oog, ja, zelfs myn mond deedt hem myn vlam besef-
Maar myn gezicht, myn stem, niets kon hem 't harte tref-
Zo lang hy mynen geest aan zich hieldt toegewydt, (fen;
Behaalde all' myn gezucht geen' andren dank dan spyt.
'k Heb die ondankbre ziel vergeefsch myn min bewezen:
Maar, (daar myn woede 't meest door is in top gerezen,)
Anthonia verwierf, ten trots van my, de magt
Die ik, met alle vlyt, my-zelf had toegedacht;
En, toen ik Cézar gaf 't geen ik hém wilde schenken,
Deedt hy zyn keur my zien om all' myn rust te krenken:
De vryheid voor zyn' gloed ontfak myn' minnenyd,
Myn leeven wierdt een bron van afkeer, haat en spyt.
Het leed dat my zyn heil deedt lyden en verdragen,
Is met myn' staat vergroot, en legt hem, heden, laagen;
Ik wil zyn' ondergang bevordren, onverwacht
Hem straffen, en myn wraak ten einde zien gebragt:
Ja, zo Léontius dien aanslag mogt mislukken,
Zohy, uit vrees, verzuimt hem 't staal in 't hart te drukken;
Wordt háást eene andre hand door schatten omgekogt;
Philippus, Narcès, naauw aan myn belang verknocht....

Wat zeg ik? Zo myn haat hier niemand weet te vinden,
Zal ik, ik-zelf, die daad my moedig onderwinden.

CAMILLA.

't Is wonder, wyl de tyd veränderde uwen staat,
Dat uwe gramfchap niet op 't zelfde voetspoor gaat.
Voegt zulk een bitter wrok aan 't hart van Théodore?
Aan háár die d'ondergang en opgang van Aurore
Beheert en weten geeft? Neen; schoon gy zyt gehoot,
Als gy den fmaad ontvingt waart gy noch niet gekroont.
Ach! Stel uw' glorie in 't vergeven en vergeten.

THEODORA.

Ik ben een Vrouw; ik haat. Dit moet de waereld weten.
Hoe! Denkt gy niet dat hy die drift noch verder kweekt?
Goôn! 't geen myn razerny in feller woede ontsteekt
Is, dat hy zynen wensch, zyn dertle lust mag ftreelen,
En 't gantsche ryksgebied zich voegt naar zyn bevelen.
Kan ik Philippus, die my ftrekt ten bloedverwant,
Bevordren aan dit Hof, ten zy door zyne hand?
Als ik hem meêr bewinds, meêr aanzien tracht te geven,
Durft Bellizarius myn opzet wederftreven;
Die Medeminnaar is te zeer by hem verdacht;
Maar 'k zal dien fnooden, die my heden stout verächt,
Noch dezen dag doen zien, ten trots van zyne daaden,
Wat leed een hart gevoelt wanneer 't zich ziet verfmaai-
Ik zal Anthonia, door dreigen en geweld, (den;
Beletten dat zy hem haar wederliefde meldt,
En haar, om zyne ziel door fpyt te doen verflinden,
Zelfs tegen haaren dank, aan mynen vriend verbinden.
Maar wat kan Théodore, indien hy haar weêrftaat!
Ze is Keizerin in naam, hy Keizer inderdaad.
Ach! Die vernedering dwingt my zyn' trots te breken,
Die, die verwekt myn' haat, dáárvan wil ik my wreken.
Goôn!....

T R E U R S P E L. 5
DERDE TOONEEL.

ANTHONIA, THEODORA, CAMILLA.

ANTHONIA.

Bellizarius, ter zege toegerust,
Spoedt zich naar dit Paleis: 't Volk, op zyn deugd belust,
Verwelkomt en begroet, na zo veel wonderdaaden,
Den Held, in zyn triomf, met de eer der lauwerbladen:
De Keizer die ons naakt, en zich in hem verheugt,
Wil deelen, nevens u, in de algemeene vreugd.

THEODORA.

„Kon die hoogmoedige haar blydschap niet weerhouden!
„Moet zy myn droeve ziel noch meerder onheil brou-
„Die lof, in haaren mond, is een vergifte schicht, (wen!
„Een vuur het welk zyn' brand in mynen boezem sticht;
„Hoe! heeft Léontius verwaarloost my te wreken!
„Verraderlyke ziel, durft ge uw belofte breken!

Uw vreugde, Anthonia, vertoont zich opentlyk:
Maar, 'k zweer, (en dat myn eed nooit uit uw zinnen
wyk'), (nen,

Ik zweer by 's Hemels magt, en 't licht dat wy zien schy-
Uw hovaardy eerlang in rook te doen verdwynen.

Zo gy den minsten blyk, (na 't geen ik u verklaar,)
Van vreugde of droefheid geeft, geveinst of openbaar,
Om Bellizarius uw wedermin te toonen,
En met de minste gunst zyn' liefdegloed te loonen,
Of 't minste voedzel geeft aan 't vuur het welk hem blaakt,
Zyt ge oorzaak van zyn dood, en hy wordt afgemaakt.

ANTHONIA.

Wat hoor ik! Hemel!

THEODORA.

't Zal gedaan zyn met zyn leeven:
Ja, de eerste lonk zal hem den wiften doodsteek geven;
't Geringste teeken zal voor hem vergiftigt zyn:
Ik 't kort, gy brengt hem om, voedt gy zyn minnepyn.

6 DE GROOTE BELLIZARIUS,

ANTHONIA.

Ach! Dat die felle flag my-zelf zy toegedreven!
Helaas! Gebie my niet onmenschelyk te leeven.
Zal ik den trouwsten Held die all' myn hoop vervult,
Verraden zonder rede, en straffen zonder schuld?
My-zelf en hém misdoen? Myn deugd, myn trouw ver-
zaaken?

En, door dat gruwzaam lot, hem ongelukkig maaken?

THEODORA.

Philippus, die u mint, zy 't deel dat ik u geef;
Myn wil strekke u een wet: gehoorzaam dien, of beef.

VIERDE TOONEEL.

JUSTINIAAN, THEODORA, ANTHONIA,
PHILIPPUS, NARCES, CAMILLA,
Lyfwacht.

JUSTINIAAN. (vreugde:
Mevrouw, kom, voeg uw vreugd by de algemeene
Juich; Bellizarius, wiens deugd all' 't volk verheugde,
Keert zegeryk te rug met lauwren overlaân,
Verzelt van zynen roem die nimmer zal vergaan. (ken
Laat ons dien dappren held deez' dag all' de eer doen smaa-
Die zyne deugd verdiende, en zich kon waardig maaken.

THEODORA.

De roem van mynen Vorst is van te groot een' klem,
Om niet in 't heil des Staats te deelen nevens hém.
Myn zelf-belang begeert dat ik myn' vlyt zal toonen
Om Bellizarius, naar zyn waardy, te loonen.
Hy komt..., Gewenschte wraak, verwacht een' beter' tyd!
„ Myn oog, verberg uw' toorn, myn hart, bedwing uw'
spyt.”

V Y F D E T O O N E E L.

JUSTINIAAN, THEODORA, BELLIZARIUS,
 ANTHONIA, ALVARES, FABRITIUS,
 PHILIPPUS, NARCES, CAMILLA,
 LEONTIUS *vermomt, Gevolg van*
Bellizarius, Lyfwacht.

BESCHERMER van myn Ryk, Pylaar van myne Kroonen,
 Wees welkom, smaak den vrees dien ge in myn Hof doet
 woonen.

Gy, die in 't marmervlak uw glorie-teekens prent
 Veel verder dan de vlucht des Adelaars zich wendt,
 Omhels uw' Vorst, tree toe, ontsluit voor myn verlangen
 Dees blixemen des krygs om my dáárin te ontvangen;
 Deze armen, welkers kragt, zo verr' het zonlicht blaakt,
 Het aardryk overwon, en dienstbaar heeft gemaakt.

THEODORA.

Het algemeen gejuich dat ons het volk laat hooren,
 Vertoont u 't heilryk lot u door de Goôn beschooren:
 Geniet daar van all' 't zoet het welk gy-zelf ons geeft,
 En smaak de rust die 't ryk door u ontvangen heeft.

BELLIZARIUS.

All' 't geene ik heb verrigt ben ik den Vorst verschuldigt.
 Indien myn Krygs-bedryf zyn' roem vermenigvuldigt
 Heb ik myn wit bereikt, en 't is my eers genoeg
 Zo 'k dien verheffe in top. Uw goedheid wil te vroeg
 Een' onderdaan als ik met gunsten overlaaden.

JUSTINIAAN.

Ik ben véél méér verplicht aan uw beroemde daaden:
 Ik weet geen gunstbewys het welk haar evenaart;
 Geen staatsampt weegt haar op: zy zyn veel meerder
 waard;

Het gantsch Heelal te doen vertzagen, siddren, vreezen,
 Is minder waard dan Bellizarius te wezen;

8 DE GROOTE BELLIZARIUS;

All' de Aard' verwinnen, en die andren aan te biën
Is grooter glorie dan haar ónder zich te zien.

Ja, zonder myne hulp hebt ge alles van u-zelfen;
Ik zie, door u, myn' Troon met glorie overwelden;
Gy stut, vermeerderd, en verheerlykt mynen Staat:
Geen schatten kunnen óóit uw' dienst vergelden: laat
My zorgen voor uw' roem; met recht zyn all' myn Kroo-
nen

Aan u gelyk aan my. 'k Zal zulks all' de Aard' betoonen;
Uw arm slaat nooit vergeefs naar 't voorwerp daar ge op
Verwacht all' de eer die ooit my-zelf is toegeschikt. (mikt.

BELLIZARIUS.

De straalen van uw' glans, die gy doet nederfchynen
Op uwen onderdaan, doen allen schroom verdwynen;
De kragt van uwen geest, uw deugd, uw heldenmoed
Maakt zich aan elk gemeen die uw bevel voldoet;
Baant wegen voor uw volk die niemand durft genaaken;
Doet hen verwinnen, en, met u, onsterfelyk maaken;
Gantsch Azië, op uw' wenk, uw wetten ondergaan.

JUSTINIAAN.

Bedwong uw arm, op nieuw, den trotschen Persiaan?

BELLIZARIUS.

(ken;

Ja, Vorst, gantsch Oosten moest voor uwe magt bezwy-
De Zon neemt haaren loop langs d'omkring van uw Ry-
En ik verwonder my, wanneer ik overdenk (ken,
Hoe zich de Persiaan, (vernedert door een' wenk,)
Wanneer Justiniaan tracht 's aardryks Troon te bouwen
Zo verre, buiten tyds, durfde op zyn magt vertrouwen
Dat hy uw' Adelaar, zo doodlyk voor elk land,
Die d'Africaansche Leeuw zo dikwerf heeft vermant,
De Tygren heeft geboeit die Azië bewoonen, (toonon,
Als zy, door waan vervoert, zich durfde in 't veld ver-
Verstoorde in zyne vlucht! Maar 'k heb hem overheert;
Zyn' moedwil is gestraft, zyn trotsheid is verneert.
Zaagt gy den blixem ooit het hoog geboomt' verrassen?
Gebouwen, Toorens doen vergaan in puin en aschen?

Hebt

Hebt gy ooit snellen vloed, in zyn' verhaasten loop,
 All' wat hem tegenstond zien werpen overhoop?
 All' dat geweld, die kragt, die schrik voor stad en velden,
 Dat water, deze brand, zyn uw doorluchte Helden,
 Hun roem-alléén verstrekte uws vyands roede en straf,
 En niemand bleef behoedt die zich niet overgaf.
 'k Heb aan uw' Scepter, trots hun magten, onderworpen,
 Al wat den Ganges, en den Tyber in kan sloppen;
 De Euphrates die, met vreugde, u tháns te dienen poogt,
 Erkent alleen de Zon en u voor oppervoogt,
 Twee Vorsten uit het hart van Perfië en van Meden,
 Beslooten 't Treurtooneel dat zy daar oopen deden;
 Zy, meerder overlaân door spyt dan overlast,
 Getuigen hoe myn arm op uw geboden past.

JUSTINIAAN.

Wyl niets uw dienst gelykt noch uw doorluchtig poogen,
 Is 't recht dat ik u loon met all' myn staatsvermogen,
 En 'k zoude ondankbaar zyn aan mynen Gunsteling,
 Bood ik hem minder aan dan ik van hem ontving:
 Neen, myne erkentenis moet all' de waereld blyken.
 Bezit ge uws Vorsten hart, bezit ook zyne Ryken.
 Zy zyn aan u, doe hen gedwee zyn voor uw wet;
 Ik sta niets af dan 't geen, door u, me is bygezet.
 Dees Ringen, die het merk van 's Keizers Arend dragen,
 Zyn teekenen der magt daar we u mede onderschragen.
 'k Stel u gelyk met my, en alles wat gy doet,
 Zo dóór, als buiten my, keure ik volkomen goed.
 Aanvaard die, om, aldus, aan 't gantsch Heelâl te toonen
 Hoe zich één ziel bevindt in 't hart van twee personen.

BELLIZARIUS, *knielende*.

Ach! Vorst, dat groot bewys van uw genegenheid,
 Gaat boven myn verdienste: en de eertzugt die my vleit,
 Is met veel minder gunst, veel minder loon te vrede.

JUSTINIAAN.

Hoe nu! Wat hebt gy voor? Rys op. Kan ik, met rede
 Voor my vernedert zien myn' allertrouwsten vrind,

10 DE GROOTE BELLIZARIUS;

Wiens beeltenis in myn hart zyn wyk, zyn woonplaats
Gy smeeken! Daar gy kunt beveelen en gebieden? (vindt?
Ontdek wat gy begeert, en 't zal, terstond, geschieden.
Bewillig uwen wensch, ontzeg u-zelfen niets,
Put mynen gunst-bron leeg ten teken uws gebieds.

BELLIZARIUS.

Gun, gun Léontius, myn Keizer, dan genade.

LEONTIUS.

(gadel!"

„Wat hoor ik? Welk een deugd! O vroomheid zonder

BELLIZARIUS.

Ik heb zyn' yver in uw' dienst gestaâg ontdekt;
De laster heeft zyn deugd door haar venyn bevekt;
Ik zal 't voor een tropheen van myne daaden houden.
Zo 'k hem onthef van 't leet dat haat en nyd hem brouwden.
Gedoog dat ik dien Held, by u, deez' dienst mag doen,
En dat ik, om zyn' moed, u weer met hem verzoen';
Hy was een' vriend uws Ryks, die nooit u heeft verraden,
En elk een voorbeeld gaf door zyn beroemde daaden.

JUSTINIAAN.

Al wie in uwe zorg en uw bescherming leeft,
Is waardig dat myn hart hem zyne schuld vergeeft;
En zyn misdryf, hoe 't zy, ban ik uit myn gedachten,
Zo gy hem zulk eene eer en gunst kunt waardig achten.
'k Schenk hem genaê, hy worde in zynen rang herstelt.

LEONTIUS.

Ik val myn' Vorst te voet, en deez' doorluchten Held.

THEODORA.

„Durft die verrader my zyn trouwloosheid ontleden!"

JUSTINIAAN.

(den?

Hoe! Zulk een slecht gewaad! Moet dat dien leest omkle-
Tree, weder in myn dienst; doe 't geen uw Vorst begeert,
Vermits myn wederheft u met zyn gunst verëert.
Rys op: denk dat myn vriend dit alles kon verrichten.

LEONTIUS.

Tot wat erkentenis moet my dees daad verplichten!

O voorbeeld van de deugd! O Eer der heerschappy!

Nooit

Nooit acht myn hart zich van ondankbaarheden vry.

JUSTINIAAN.

Mevrouw, laat ons den Held een zachte rust doen smaaken;
De stilte is all' het zoet waar na zyn ziel zal haaken;
Laat ons de vreugd des volks beschouwen van naby.

BELLIZARIUS.

Anthonia Wat 's dit! Helaas, ontwykt ge my?
Zy gaat O Hemel! Welk een koelheid liet zy blyken!

Z E S D E T O O N E E L.

BELLIZARIUS, LEONTIUS, ALVARES,
FABRITIUS.

LEONTIUS.

Weldoennend Held en Vorst, Beschermmer dezer Ryken,
Verwinnaar, welkers arm, aan Ganges vloed geëert,
De gulde zanden tot op onzen bodem keert,
Die 't bloed vermengde met zyn kristallyne vlieten,
En, heeden, uwen wensch, uw oogmerk moogt beschieten,
Sta deez' rampzaalgen toe dat hy u vall' te voet,
Dat hy zyn schuld belyë, en zyne schande boet'.

BELLIZARIUS.

Zou eenig stervling zich beklagen van myn daaden,
Als ik in zege keer met lauwrn overladen?
Dat stryd met myn gemoed en mededogenheid.
Al wat ik deed verdient uw moed en krygsbeleid:
Ontvang deez' Keten om ons vast aanéén te boeijen.

Hy geeft hem een Keten.

LEONTIUS.

O, edelmoedigheid! Ik moet my-zelf verfoeijen.
Wat naamt gy voor, myn hart? Wat gruwelyk bestaan!
Wat razerny kan zulk eene eedle deugd verraân?
De Hemel, dierbre Held, vereeuwige uwe dagen;
Maar 'k voel hoe 't hart my wroegt, en eindeloos zal kna-
Om dat ik hunnen loop te trouwloos heb belaagt. (gen,
De haat, die u vervolgt, heeft my ter wraak gedaagt;
Men

12 DE GROOTE BELLIZARIUS;

Men zegt een' Moordenaar dien 'k heb beloofd te wezen:
Maar dees verrader, die gerechte straf moet vreezen,
Legt aan uw voeten.

Hy biedt hem een Pook aan.

Wreek, wreek u van 't gruwzaam feit,
Stoot toe; schenk my de dood die ik u had bereid.
Myn wrok heeft u te fel, te schandelyk bestreden:
Maar gy ontwapent dien door uw zagmoedigheden.
Laat uw gerechtigheid, myn straf bereiden, my,
Snyf den snooden draad van myn verradery; (len,
Laat my voor 't billyk recht der strengste vierschaar stel-
Op dat my 't naberouw niet eindeloos moog' kwellen.
Geen pyn, geen foltering, hoe yslyk die me ook drukk',
Of zy valt veel te zag voor zulk een gruwelstuk.

ALVARES.

Wat wederhoudt myn' arm!

FABRITIUS.

Dryf 't staal hem door de lenden.

BELLIZARIUS.

Laat af, of dezen arm zal zynen moorder schenden.
Hy heeft de dood verdient door zyn gehaat besluit:
Maar zyn oprecht berouw vaagt zyne misdaad uit:
Nu hy zyn schuld bekent en 't schelmstuk komt ontdekken,
Zou 't straffen van 't verraad den val myns vriends verwek-
Ik ben aan hem verplicht, ik spreek zyn misdaad vry, (ken.
En wil niet dat dees daad hem ooit nadeelig zy.

LEONTIUS.

Zo veel grootmoedigheid baart my een troostloos leeven:
Een ras verhaaste dood zal minder foltring geven
Aan dit bezoedelt hart, dan dat het zich, gestaag,
Door wroegingen verscheure in 't eindeloos geknaag.

BELLIZARIUS.

Dit pryslyk naberouw doet uwe ziel geen schade:
Gy wreekt my zelf, wanneer uw hart, door myn genade,
Van 't kwaad word overtuigt. Toon dan uw dankbaar-
En zeg, wie, nevens u, dien aanslag heeft beleidt. (heid,
Wie

Wie zyn zy die myn deugd dit doodlyk onheil brouwden?
LEONTIUS.

Myn woord houdt my verplicht u zulks bedekt te houden.
BELLIZARIUS.

Die mynen vyand kent, my 't doodsgevaar ontvouwt,
En mynen vriend wil zyn, zegt waar zich 't kwaad ont-
LEONTIUS. (houdt.

Zo gy my dwingt, myn Heer, u alles te openbaaren,
Zal die belydenis uw ziel noch meêr bezwaaren;
Want byâldien myn mond u 't groot geheim verklaart,
Hebt gy my vruchteloos het levenslicht gespaart;
Gy zoudt, met myn bederf, uw' eigen val doen spoeden,
En my beletten u voor meêr gevaars te hoeden;
De nyd, die u vervolgt, zou meêr aan 't woeden slaan,
En u, ontwyfelbaar, nóch eerder doen vergaan.
Vergun my dit geheim, met my, van hier te dragen,
En staak, om uwe rust, daar verder na te vragen.
Vrees, evenwel, een Vrouw, en wacht u voor haar' haat.

Z E V E N D E T O O N E E L.

BELLIZARIUS, ALVARES, FABRITIUS.

EEN Vrouw! Ik schrik van 't woord-dat hy my hooren
Hoe teêr haar hart ook zy, haar drift moet boven dryven,
Haar eens ontvonkten haat zal onverzoenlyk blyven;
Schoon 't offer van haar toorn gevelt legt door de straf
Voert zy den wrok daaröp noch met-zich in het graf.
Maar 'k weet niet dat myn oog ooit Vrouw hier kwam te
ontmoeten,

Die ik niet heb vermurwt met myne schuld te boeten;

Die ik niet heb gevierd met eerbied en ontzag.

Wat voorwerp kan het zyn dat my zó haaten mag?

Gy, die voor myn behoud zo dikwils hebt gestreden,
Goôn! aller vromen steun, komt my te hulpe treden!

Myne onschuld roept u aan; gy zyt haar wyk, haar borg,

Myn ziel geeft, onbeschroomt, zich over aan uw zorg.

Einde van het eerste Bedryf.

T W E E.

14 DE GROOTE BELLIZARIUS;
T W E E D E B E D R Y F.
E E R S T E T O O N E E L.

W *ANTHONIA, alleen.*
Elk een verborgen haat, wat wrede tierannyën,
Doen myn onschuldig hart zo veel vervolging lyën?
Moet ik onmenschlyk zyn om 't woeden van een Vrouw,
Tot nadeel van myn' Held, en myn gezwoornetrouw?
Ik min: maar myne hoop leeft enkel in vertooning,
En Bellizarius verwacht vergeefs belooning;
Zo 'k hem vertroost zoek ik zyn' dood. O wrede wet!
Wat onverzoenlyk hart heeft my die voorgezet?
Kan ik de dwinglandy der Keizerin verbreken? (ken?
Haar gramschap dooven die aan 't wraakvuur is ontfteet
Van wáár komt, onverwacht, die schielike ommekeer?
Ach! Théodora heerscht! Maar, Goôn! zy haat noch meer.
Zy wil Philippus, die haar driften vleit, behaagen,
En my verplichten hém myn weêrliefde op te dragen:
Doch, eêr ik dáártoe kom, zal ik, veel liever..... Goôn!...

T W E E D E T O O N E E L.

ANTHONIA, PHILIPPUS.

G *PHILIPPUS.*
y schrikt!...Hoe! Beeft uw hart als ik my hier vertoon?
Mag ik nóóit hoopen dat myn liefde uw ziel zal raaken?

ANTHONIA.

Neen, neen, myn Heer, wil vry alle uw vervolging staaken
Geloof, indien de min uw schreden herwaard keert,
Dat ik gevoelloos ben voor 't vuur dat u verteert;
Dat uwe vlam, altoos, myn' afkeer heeft te vreezen
Verschoon my zo 'k, hierin, onmenschlyk schyn te wezen
'k Verkoor veelêr uw' haat, zo my die viel ten deel
Gy toont vergeeffche vlyt, uw zorg is my te veel.
Bevry uw achting voor de finet der dwinglandyën.

Stel uwe driften maat, ontlast u van uw lyën.
 Hoe! Zoekt ge een andre wet dan u de rede geeft,
 Waar door gy buiten dwang en ongekerkert leeft?
 Verheer die u verheert, en neem 't geweer in handen
 Dat ge in u-zelfen vindt: ontwyk de slaafische banden,
 Heb deernis met u-zelf op dat ge uw drift verkloekt,
 Put uit uw' eignen bron, 't geen ge in een' andren zoekt.

PHILIPPUS.

Ach! Bellizarius mag meêr geluk beleeven.

ANTHONIA.

Ontwyk dees plaats, myn Heer, of ik zal die begeven.
 Hou voor ontwyfelbaar, wat hoop uw zinnen streelt,
 Dat ik my zal ontslaan van 't geen myn oog verveelt.
 Ik zal, het geen ik haat, als 't geen ik min, ontwyken.
 Ik ben my-zelf niet meêr; ik voel myn hart bezwyken;
 'k Schuuw zelfs den glans der Zon, de dag verveelt my.

Laat,

Laat, uit meêdogenheid, uit wraak, uit liefde of haat,
 My hier, in eenzaamheid, kan 't zyn, myn' ramp vermin-
 dren.

En wyk uit myn gezicht zo gy my niet wilt hindren.

PHILIPPUS.

Wierdt ooit een Minnaar dus bejagent, dus onthaalt?

ANTHONIA.

Vaarwel, myn Heer; ik ga, wyl gy noch langer draalt.

PHILIPPUS.

Neen, blyf. Ik zal dees plaats, wyl gy 't begeert, ontwyken:

Maar myn gevoeligheid zal ik u háást doen blyken.

Beef, als ik mynen gloed in uwe traanen blusch,

Verwacht myn wraak op u, of Bellizarius.

DERDE TOONEEL.

ANTHONIA, *terwyl Théodora verschynt.*

ANTHONIA. (verzoeten?)

Hoogmoedige! ... Maar... Goôn! Zal niets myn' ramp
 Als ik de liefde ontwyk komt my de haat ontinoeten.

VIER-

16 DE GROOTE BELLIZARIUS;
VIERDE TOONEEL.

THEODORA, ANTHONIA.

ETHEODORA. (dring voedt;
en grootsch gemoed baart niets dan 't geen verwon-
Myn trotsche ziel rust nooit voor zy haar wraak voldoet...
Maar Bellizarius komt weder herwaard streeven...
Wacht u, Anthonia, zyn min gehoor te geven:
Weêrstreef de drift die u beheert om hem te zien:
Volg myn bevel op dat uw vlyt myn wraakzugt dien';
Of vrees de woede daar myn hart van is bezeten;
'k Zal u bespieden, en uw handling duidlyk weten.

VYFDE TOONEEL.

ANTHONIA, THEODORA, *ter zyde.*

OANTHONIA.
al te strenge wet, ô wrede tieranny,
O smart, ô bittere ramp, hoe fel vervolgt ge my!
Helaas! Wat droefheid staat in zyn gezicht geschreven!
Myn oog, weêrhou 't gebruik u door Natuur gegeven
Laat ons hem alle hoop tot heling van zyn smart,
Ontzeggen met den mond, maar schenken met het hart

ZESDE TOONEEL.

BELLIZARIUS, ANTHONIA, THEODORA,
ter zyde.

VBELLIZARIUS.
erfolgt, en met een hart zo vol van rouw als teder
Werpt 's Persen Temmer zich aan uwe voeten neder:
Hy hoore uit uwen mond wat lot zyn' ramp vergroot
En, tevens, 't vonnis van zyn leeven of zyn dood.
Indien gy myn bederf volkomen hebt besloten,
Zeg dan uit welk een' bron myn onheil is gesproten;
'k Z

'k Zal 't lyden met geduld; gy weet, de zwaarste slag
 Van rampspoed valt my ligt als ik u dienen mag;
 Op welke wyze uw haat myn dood wil wettig maaken;
 Ik zelf zal dien voldoen, en nooit uw wreedheid laaken:
 'k Zal zelfs gelooven dat myn min zulks heeft verdient.

ANTHONIA.

Misdui myn woorden niet: maar neem die op als vriend;
 Myn koelheid is u nut, gy moet my eeuwig haaten;
 Indien ge my bemint moet gy myn oog verlaten;
 Want zo 'k uw vlam gedoog, en uwen aandrang ly,
 Verval ik, jegens u, in snoô verradery:
 Zoek, zonder ooit hiervan iets meêr te willen weten,
 Uw heil, in my, vol moeds, te vlieden en vergeten;
 Denk dat myn ziel, op 't hoogst, naar uw geluk verlangt,
 En uw behoudenis aan dees myn weigring hangt.
 Vaarwel.

BELLIZARIUS.

Ontaarde, toef, en wil myn leet verzagten.

ANTHONIA.

Uw hartstocht u te ontraân is geenszins u verâchten;
 Gy hoont de vriendschap die 'k u toon, en... Maar 'k
 moet gaan.

THEODORA, *ter zyde.*

Nu is myn hart gerust; zy heeft myn' wil voldaan.

Z E V E N D E T O O N E E L.

BELLIZARIUS, *alleen.*

Wat Zeeman trof noch ooit, in 't stilste der getyën,
 Zulk een verwoede storm als my doet schipbreuk lyën?
 Wat Landman zag zyn' oogst, zyne ingezaâmde vrucht,
 Door 't onweêr, dus, vergaan by klaare en heldre lucht?
 Ik, echter, vind myn' roem, gantsch buiten myn verwach-
 ting,

Met zulk een' fellen slag bedreigt door haar verâchtung.
 O onvermydlyk lot, dat my, terzelver stond,
 Met zo veel eers verrykt, met zo veel mins doorwondt,
 B Dat

18 DE GROOTE BELLIZARIUS;

Dat myn gedachtenis scheen in 't zongewelf te lyven,
 Vernietig all' myn' roem: maar laat myn liefde blyven!
 Al biedge my een ryk met all' zyn' wellust aan,
 Voor myn te schoonen brand moet all' dien glans vergaan.
 Maar 'k merk myn' ramp. Zy is 't, die naar myn' val wil
 Zy heeft Léontius tot myn verderf bewogen. (poogen;
 Goôn! Wat beledigt haar dat my zo schuldig maakt!
 Wat anders dan myn min die al te vinnig blaakt?
 Geen brein beeft den zwaai van 't vrouwelyk verändren...
 't Is, echter, vreemt, na d' eed, gezwooren aan malkan-
 Dat zy, dus haastig, keert, van zo veel tederheids, (dren,
 Tot d' allerfelften haat; dat zy, vol onbescheids,
 In my, ter neêr wil slaan het Altaar, opgedragen
 Aan haar' vergoden glans. Wat hart lyd feller slagen!

ACHTSTE TOONEEL.

JUSTINIAAN, BELLIZARIUS.

DE JUSTINIAAN. (ontstaan,
 e vriendschap die my noopt, wier band, uit de Eer
 Den Knecht boeit aan den Heer, den Vorst aan d' Onder-
 daan,

(Wat schooner voorwerp zou zy, immer, kunnen vinden
 Om, door volmaakte trouw, aan haar belang te binden!)
 De vriendschap, zeg ik, die, tot u, myn zinnen keert,
 En, met gelyke magt, in u en my regeert,
 Stelt my de zuiverheid die haar betaamt voor oogen,
 Wyl ik, zo min als gy, de valscheid kan gedogen.
 'k Wil dat gy, dappre Held, en allertrouwste vrind,
 Uw plaats in myn gezag als in myn harte vindt.
 Bekommert wie verdient dat hem worde opgedragen
 't Italiaansch gebied, kome ik uw oordeel vragen.
 Dees lettren van verzoek zyn my ter hand gestelt:
 Ik wil dat uwe keur dááröver 't vonnis velt.
 Verkies wien gy begeert; zyn heil staat in uw handen;
 Verdeel, gelyk my-zelf, 't bestier van myne Landen.

BEL-

BELLIZARIUS.

Deze eer, doorluchte Vorst, zo groot als ongemeen,
Stemt weinig met den plicht uws dienaars overeen...

JUSTINIAAN.

Bekommer u dës niet: voldoe slechts myn verlangen;
Die uwe keur benoemt zal deze gunst ontvangen.
Vaarwel, op dat uw stem dit wit, alléén, volbreng',
En myn verkiezing zich niet onder de uwe meng'.

N E G E N D E T O O N E E L.

BELLIZARIUS, *alleen.*

Fortuin! die my, dees dag, met Eer wilt overladen,
Wat baat my uwe gunst, zo gy myn min wilt schaden?
Zy, zy is all' myn heil! Maar laat ons, heden, zien
Wie, over 't Roomsche-Ryk, als Hoofdman, moet gebiën.
In dit geschrifte wordt Philippus voorgedragen....
In dit is 't Narces die dit eeràmpt wil bejagen....
In dit Léontius. Wie moet, van deeze drie,
Tot zulk een' hoogen rang verheeven worden? Wie?
De deugd van elk van hén verdiende, om niet te doolen,
Den teugel van dat Ryk te worden aanbevolen;
Hun trouw munt uit; zy zyn bekwaam, door raad en daad,
Zo wel in vrede als kryg, te zorgen voor den Staat.
Myn stem valt ieder meê, zy deelt in elks belangen,
En ik blyf, in dees keur, als in vertwyffling, hangen...
Men laat' die dan aan 't lot om niemand voor te staan,
En, met onzydigheid, de hand aan 't werk te slaan:
'k Hoop dat het vallen mag op hém die myn victorie
Het meest bevordert heeft en deel nam aan myn glorie.
Welân. Waarom getoest, wyl alles is bereidt?
Myn hart moet zich ontslaan van deze onzekerheid...
Zie, Rome, zie wie 't lot het voordeel van den zegen
In 't eind' heeft toegestaan... Tot Narces is 't genegen;
Fortuin keert zich tot hém: 't is redelyk en recht;
Zyn deugd verdient noch meêr dan hem word toegelegd:
Ik stem in zyn geluk, 't moet eeuwig laurend blyven:

20 DE GROOTE BELLIZARIUS;

Het vonnis van zyn lot zal ik hierönder schryven...
 Maar, welk een zagte slaap benevelt my 't gezicht?
 Zyn zoetheid streelt my 't hart, en maakt myn zorgen ligt:
 Dat hy myn rust dan kweek, die, door de ondankbaar-
 Van myne Anthonia, wordt met den voet getreden. (heden
 'k Beveel my aan de Goön wier zorg my steeds bewaakt.
 Die wél doet kent geen vrees, wat stormbui hem genaakt.

Hy zet zich tot slapen.

TIENDE TOONEEL.

NARCES, BELLIZARIUS, *slapende.*

NARCES.

Gewoone pest van 't Hof, van alle kwaad het grootste,
 Verteerende Eigenbaat, uw drift is de allersnoodste:
 Moordadig Staatsbelang, verderflyk gif voor 't hart,
 Eergierigheid, wat baart uw wellust wrede smart!
 Maar wat vertwyfeling doet myne zinnen schroomen?
 Wááróm geen' moed betoont en tot de daad gekomen?
 Heeft my de Keizerin haar hulp niet toegezegd?
 Ja. Bellizarius, uw noodlot is beslecht...
 Maar 'k zie hem. Wat geluk! Wie kan zyn dood beletten,
 Nu hem de slaap bedwelmt? Wie kan hem nu ontzetten?
 Dat hem de dolk dan treff'... Maar myn manmoedigheid
 Bezwykt; myn hart weêrhoudt den slag voor hem bereidt.
 Zien we éérst wat hy bedryft... Goön! wat staat hier ge-
 schreven!

't Italiaansch bevel, door hém, aan my gegeven!
 Trouwlooze! zal uw hand hem storten in het graf,
 Daar u de zyne zulk een trap van glorie gaf?
 't Is Narces dien 'k benoem. O ongemeene proeven
 Van zorg, die 's Hemels magt gebruikt door myn vertoe-
 Zoude ik ondankbaar zyn na zulk een eedle daad? (ven
 En plegen, tegen hém, dat gruwelyk verraad?
 Neen, Théodora, neen; met welk eene ongenade
 Uw gramschap my ook treffe, uw wraak me ook overlade,
 Zal, echter, (maar, nochtans, met een vervalschte hand,)

Hy

Hy-zélf die hem besprong hem zyn ten onderstand;

(Hy schryft op het smeekschrift.)

Zyn deugd verdient dit loon, 'tis 't hoog bevel der Goden.
Dit Staal toon' hem 't gevaar het welk hy is ontvloten.
Wie zynen vyand, dus, verplicht, en de Eer, dus, mint,
Verdient, wat kwaad hem dreig', dat hy zich veilig vind'.

E L F D E T O O N E E L.

D ELLIZARIUS, ontwakende.

De min doet niet alléén my na haar wetten hooren:
Maar zelfs heeft my de slaap, naar 't schynt, zyn juk be-
Men wordt, in beider net, gevangen en verwart: (schooren,
Maar deze luikt het oog, en de andre ontsluit het hart,
Met welk een groot gezag de ziel ook is ontoogen. . .
Maar welk een naar tafreel vertoont zich voor myne oog-
Dit Staal, my zo naby, op dit papier geplant, (gen?
Verbaast my. 'k Sta verzet. Wat schrik heeft me overmant!
Een onverzetlyk hart, door haat en nyd gedreven,
Schynt, voor de tweedemaal, te mikken op myn leeven.
Wat doodelyk gevaar bedreigt my méér en méér!
Gerechte Goôn! bevry my voor de derde keer! . . .
Maar welke lettren staan op dit papier geschreven!
Dit zal my, mooglyk, licht in zulk een raadzel geven.
Wat leze ik! *Weldoen heeft voor sterven u behoedt.*
O snoode lagen die de deugd aan 't Hof ontmoet!
En, lager. *Vrees een vrouw, en baar onzinnig baaten.*
Wel hoe! Moest gy myn hart, dus, in vertwyfling laten?
Verzwygt ge my den bron waaruit myn onheil sproot?
My? *Twéemaal, op één' dag, verwezen tot de dood?*
Dit Staal, hier neêrgeplant, kan my te duidlyk leeren
Dat geen verworven roem 't gevaar weet af te keeren;
Schoon my de Vorst verhoogt, en deel geeft aan 't gebied,
Weêrhoudt, nochtans, Fortuin haar wreede treken niet;
Zy geeft, hoe groot men zy, ons duidelyke proeven
Dat haar ligtvaardigheid ons, haáltig, kan bedroeven:
Maar zo die 't weldoen mint geen' ramp te schromen heeft,

22 DE GROOTE BELLIZARIUS;

Is 't noodloos dat myn ziel in ongerustheid leeft;
Die nimmer iemand hoond behoeft geen' hoon te vreezen;
De deugd zal 't woedend lot verändren doen van wezen.

T W A A L F D E T O O N E E L.

JUSTINIAAN, BELLIZARIUS.

HEEFT Rome, door uw keur, een Opperhoofd, myn
JUSTINIAAN. (vrind?
BELLIZARIUS.

Ja, Vorst; en Narcis is 't dien 'k stel in dat bewind.
Maar wyl 'k hen alle drie gelyk achtte in uw Staaten,
Heeft myne onzekerheid de keur aan 't lot gelaten:
Doch toen dit was verrigt ben ik in slaap geraakt:
En zie, wat me is ontmoet wanneer ik was ontwaakt.

JUSTINIAAN.
Goôn! wat gezicht! Wie is 't, die u na 't hart durft
Is u de Schelm beken? (steken?

BELLIZARIUS.

My is niets meêr gebleken.

JUSTINIAAN.

Men onderzoek' wie 't is, op dat hy zy gestraft.
Geef u aan niemand bloot voor 'k u heb wraak verschaft.

BELLIZARIUS.

Een onbevlekt gemoed is meêr dan honderd Wachten.
Het onheil, my bereidt, zal ik, vol moeds, verächten.
Ly dat ik Narcis toon' wat gunst hem 't lot beweest.

JUSTINIAAN.

Neen, toef: begeef my niet.

BELLIZARIUS.

Vrees niet, wyl 'k-zelf niet vrees.

D E R T I E N D E T O O N E E L.

MOET Justiniaan, alleen.
Moet Bellizarius, in zyn gelukkigste uren,
De wangunst van den nyd, die hem belaagt, verduuren!
Ea

En is hem zulk een' hoon in myn Paleis ontmoet!
 O Hemel! *Weldoen heeft voor sterven u beboedt.*
 En, lager. *Vrees een Vrouw, en haar onzinnig baaten.*
 Wie mag het zyn die, dus, in woede is uitgelaten?
 Wie is 't, die hem vervolgt, en na zyn' val durft staan?
 Men zoek 'er na. Wie 't zy, het is met haar gedaan.
 Maar door wat achterdocht wordt myne ziel gedreven?
 't Verzwigen van haar' naam doet my, inwendig, beeven.
 Zou Théodora... Goôn! Zou zy; door haat geport,
 Gedoogen dat haar hart, dus, vuil bezoedelt wordt!
 Zou myne Gemalin, zó heimlyk, durven woeden,
 Dat zy myn' vriend belaagt! Moet ik van háár vermoeden
 Dat zy verdelgen wil myn sterkste Staatspylaar,
 En, daar ze my bemint, hém storten in gevaar!
 Neen, men vertrouw zulks niet. . . Hoe 't feit ook zy ver-
 borgen,

Ik zal 't ontdekken, en voor zyn behoudnis zorgen;
 Zyn leeven is het myne, en zulk een gruweldaad
 Dreigt my zo wel als hém, ja zelfs den gantschen Staat.

V E E R T I E N D E T O O N E E L.

THEODORA, JUSTINIAAN.

Wat zorg verstoort de rust van uw groothartig we-
 THEODORA. (zen?)
 JUSTINIAAN.

Een blinde toorn, met recht in myn gemoed gerezen.
 Hy, die beledigt is, en 't voorwerp, 't welk hem tergt,
 Niet kent, blyft aan 't verraad ten prooi dat zich verbergt.
 Lees; dit geschrift zal u van álles oopning geven.

THEODORA.

Hoe! Bellizarius! Waar heeft die voor te beven?
 Maakt hem een Vrouw bevreesd? „Is Narces trouwe-
 loos! „
 „O neen!“ Die storm is zwak, en duurt een korte poos.

24 DE GROOTE BELLIZARIUS;

JUSTINIAAN.

Een Vrouw, door razerny ontvonkt en dol te moede,
Is meêr te duchten dan des felften vyands woede;
Doch, hoe men hem belaage, 'k zal zyne onnozelheid
Behoeden, trots den storm dien de ondeugd hem bereidt;
Wie 't zy, die tot dien flag zyn vroomheid heeft verwezen,
En tot dien hoogen trap van moedwil is gerezen,
'k Zal toonen, door de ftraf die zulk een feit verdient,
Hoe lief my 't leeven is van myn' getrouwften vriend;
Ik zal myn naadfte bloed, myn eigen Kroost niet fpaaren,
Indien 't my zulk een' hoon en harteleet durft baaren,
Ja zelfs myn Gemalin, is haare drift zo fhood,
Verdryven uit myn Hof, of ftraffen met de dood.

VYFTIENDE TOONEEL.

O THEODORA, *alleen.*
Onzalige Echtgenoot, durft gy een flaaf meêr achten
Dan my, uw wederhelft? Wat fmaad moet ik verwachten!
Geeft ge een verâchtlyk menfch, ten trots der huuwlyks-
Meêr plaats in uw gemoed dan zelfs uw Gemalin? (min,
Weg, eerbied, weg, ontzag, laat ons die magt verfoeijen.
Het dreigen kan meêr haats dan bloode vrees doen groeijen.
Vergeefs betreed myn voet den Keizerlyken troon,
Zo 'k my niet wreken durf van dien ondraagbren hoon.
'k Wil onâfhangklyk zyn; en heeft myn ziel te fchroomen
Dat my, om zyne dood, de Rykstroon worde ontnomen,
Het heerfchen zonder magt is noch veel erger kwaad,
En 't ondergaan valt zoet zo zich de wraak verzaadt.

ZESTIENDE TOONEEL.

THEODORA, PHILIPPUS.

P THEODORA.
hilippus, dat uw wrok zich met den mynen huwe;
Zy hebben één belang, en myne wraak is de uwe:
Hoop niet, indien uw arm uw' Medeminnaar fpaart,
Dat

Dat óóit Anthonia zich voor uw Min verklaart ;
 Hun beider hart is één: stel allen schroom ter zyde,
 Bevorder uw geluk, straf hém die 't lang benyde.

PHILIPPUS.

Deze aanslag is te stout, de vyand veel te groot:
 Doch om Anthonia ontzie ik straf noch dood;
 Gy streelt myn smart met hoop. Wat hulp kan ik u bieden?

Z E V E N T I E N D E T O O N E E L.

NARCES en LEONTIUS *in het verschiet*;
 THEODORA, PHILIPPUS.

T NARCES, *tegen Léontius*.
 oef; 'k zie de Keizerin: laat ons haar hier bespieden.

THEODORA.

Vrees niet: doorstoot hem 't hart; zo lang ik adem haal
 Zal ik u hoeden, zelfs ten trots van myn' Gemaal.

PHILIPPUS.

Hoe verr' dit opzet ga, de drift kan my verwinnen;
 't Bevordren van uw wraak herstelt myn hoop in 't min-
 En wyl die-beiden my bewegen tot zyn' val, (nen,
 Moet Bellizarius, ten schrik van 't gantsch Heeläl,
 Door dezen arm vergaan.

LEONTIUS.

O woede!

NARCES.

O razernyë!

THEODORA.

Denk waar gy toe besluit, op dat hem niets bevryë:
 Zie toe; Léontius en Narces hebben my
 Dezelfde trouw belooft: maar hun verradery
 Heeft my bedrogen. Beef, zo gy me, als zy, durft hoonen.

PHILIPPUS.

De bloode vrees kan nóóit myn moedig hart bewoonen;
 'k Zal niet alleen uw wraak, myn grimmigheid ten zoen,
 Op 't voorwerp van uw' haat: maar ook op hén voldoen.

Voorkomen wy dien slag, verdubben we onze schreden,
Laat ons, aan 's Keizers vriend, dit nieuw gevaar ontleden.

ACHTIENDE TOONEEL.

THEODORA, PHILIPPUS.

Welaän, ik twyfel niet aan uw beleid noch moed,
Anthonia is u, zo gy myn' wensch voldoet:
Verwacht myn gunst daarby: vlieg, doe hen-Allen sneeven.
PHILIPPUS.

Ik zal u van myn trouw de klaarste blyken geven.

NEGENTIENDE TOONEEL.

Kom, Cezar, kom, en zie hoe veel myn haat verricht.
Verdryf my uit uw Hof, beroof my van het licht;
Dat u de huwlykstoorts niet meêr in de oogen schyne;
Maak uwe wraak gereed: maar vrees, vooraf, de myne;
Wie, in zyn grootsch bestaan, voor d' uitflag is beducht,
Smaakt, zelden, van zyn hoop de lang gewenschte vrucht.
Laat ons, met ramp op ramp, myn' vyand overstroomen,
Te niet gaan, of myn wraak haar doelwit doen bekomen.
Ik derf het licht met vreugd, zo hy word omgebracht;
De heerschzugt, die my noopt, lydt geen bedwongne magt;
Laat vry uw hoog gezag myn Majesteit bestryden,
Ik zal, veeleêr, de dood dan eenen Meester lyden,
En, nóôit, my van de drift die my beheert ontslaan,
Voor ik zyn glorie-zon, met hém, zie ónder gaan.

Einde van het tweede Bedryf.

T R E U R S P E L.
D E R D E B E D R Y F.
E E R S T E T O O N E E L.

27

Het is nacht.

*Men hoort gerucht van wapenen. PHILIPPUS weert
NARCES en LEONTIUS, met den zabel af.
BELLIZARIUS komt hem te hulp. Narcès en Léon-
tius worden verdreven.*

DE Hemel hoede uw deugd, en rekke uw levens-
Al waar' 't ook dat ik-zelf die, immer, dorst belagen.
De duisterheid der nacht heeft my van 't spoor geleidt.

BELLIZARIUS.

Het lot heeft u geredt, en my deze eer bereidt:
De schandlyke enveldaad, hier, tegen u, bedreven,
Is, door des Hemels hulp, een' andren keer gegeven.

PHILIPPUS.

Tot welk een dankbewys verbindt gy uwen Slaaf?
Wie is 't die my verplicht? Wat prys, wat gift, wat gaaf...

BELLIZARIUS.

Ik diende u zonder loon, 'k begeer 't zelfs nooit na dezen;
De erkentnis is genoeg die gy my hebt bewezen.
Weldadigheid verschaft zich-zelf den schoonsten prys.

PHILIPPUS.

Myn zinnen zyn verrukt door zulk een deugdbewys.
Dat dit gesteente u dan, ten minste, strekk' ten teeken
Der zuivre dankbaarheid u door myn hart gebleken.

BELLIZARIUS.

Welleevenheid begeert dat ik u zal voldoen.

PHILIPPUS.

Vaarwel, dat u de Goôn, gelyk my-zelf, behoën,

T W E E D E T O O N E E L.

Het wordt dag.

IK heb zó wel geveinst dat niets hen is gebleken:

Die

28 DE GROOTE BELLIZARIUS;

Die wél doet kan de gunst des Hemels niet onbreken,
En 't geen ik hier bestond heeft my geen schae verwekt:
Maar denken weaan 't geluk waartoe myn noodlot strekt.
Camilla, uwe hulp deedt my myn wenschen boeten,
En myne Anthonia, bedektlyk, my ontmoeten;
Haar goedheid heeft, dees nacht, gedooft, op uwe beê,
My te onderhouden en te troosten in myn wee.

DERDE TOONEEL.

BELLIZARIUS, ALVARES.

HEEFT de afgesproken tyd u zyne gunst bewezen,
Myn Heer?

BELLIZARIUS.

Kan zulks myn vriend niet uit myne oogen lezen?
Ontwyfelbaar, vermits nóóit meêr verwondering,
Nóóit zoeter dwaling 't harte eens Minnaars onderging.
Haar, daar ik niets dan haat en afkeer van dorst wachten,
Tot wie ik my begaf met zwoegende gedachten,
Die myn' beschroomden gang verhaastte of stil deedt staan,
Vondt ik met de armen, ter omhelzinge, openstaan;
Het vriendelykst onthaal, een gunst, nooit recht volprezen,
Ontmoette ik op den troon van haar bevallig wezen.
't Is Theodore, in 't eind', die, door 't verwoed beleid
Van haar verkropte min, myn' ondergang bereidt.

ALVARES.

Goôn! Welk een dulle drift, wat wreed belang heeft, he-
De Keizerin vervoert om uw' bederf te smeden? (den,

BELLIZARIUS.

't Vuur 't welk Philippus kweekt, ja, door haar Majesteit,
Eerlang, ten huwlyks buit, die schoone is toegeleit,
Heeft haar zó verr' gebragt. Ik twyfel niet, de laagen
Tot mynen val bereidt zyn 't wit van haar behaagen:
Maar 'k ly, veelcêr, de dood, de selste en wreedste pyn,
Dan van Anthonia zo snood berooft te zyn:
Ik heb, op dat myn heil myn rampen op zou wegen,

Zo

Zo veel, door myne bede, op haar gemoed verkregen,
 Dat wy, al schryvende, onze onwederstaanbre min,
 Bedektlyk, zullen voen met onverzeten zin;
 Zo toomen wy den haat die ons geluk wil krenken.
 Laat my alléén om daar, met iever, aan te denken,
 Op dat ik, dus, volvoer 't geen ik verschuldigt ben,
 En haar myn harte ontvouw door een gezwinde pen.

Hy zet zich tot schryven.

VIERDE TOONEEL.

BELLIZARIUS, *schryvende*, PHILIPPUS.

PHILIPPUS.

„**Z**ie Bellizarius. Nu kan myn haat hem slachten,
 „ En voor myn' minnenyd gewenschte wraak betrachten,
 „ Wyl niemand van zyn' Wacht hem voor myn' arm be-

BELLIZARIUS. (vrydt...

Goôn! ondersteun myn vlam, hoe haar de haat bestrydt!

PHILIPPUS.

„ Doch, of mischien 't geluk op zyne zy mogt hellen

„ Dien ik behendigheid en list in 't werk te stellen...

BELLIZARIUS.

Ja, myne Anthonia, nooit zal myn min vergaan!

PHILIPPUS.

„ Op welk een wys vang ik het best myn' toelig áán?...

BELLIZARIUS.

Myn hart legt in deez' brief, zy zal daar klaar in lezen.

Ach! Mogt dit eenigzins haar bittre smart genezen!

PHILIPPUS.

„ Zo 'k hem myne eerbied toon, door 't kussen van zyn

„ Weérhoude ik zynen arm, en hy is overmant. (hand,

(*Tegen Bellizarius.*)

Doorluchtig Held, die door 't Heelal word aangebeden,

Beschermmer van den Troon, en Cezars Heerlykheden,

Gedoog dat ik het vuur van myn verlangen blusch',

En gun my uwe hand op dat myn mond haar kusch',

Dat eindloos zegelmerk van duizend heldendaden.

BEL-

BELLIZARIUS.

Dit 's door te grooten lof myn' voorspoed overlaaden.
 Het heerlykste eerbewys is, dikwils, niet dan schyn:
 Doch uwe omhelzing zal my, altoos, dierbaar zyn;
 Indien de vriendschap ons kan aan malkaâr verbinden,
 Ben ik daartoe bereidt, gy zult my vaardig vinden.
 Rysöp, myn Heer.

PHILIPPUS.

„ Welân... Maar welk een schitterend licht!
 „ Is dit niet myn gesteente, of scheemert my 't gezicht?
 „ Zou hy het zyn die my behouden heeft in 't leeven?
 „ O ja, hy is 't.

BELLIZARIUS.

Hoe nu! Wáartoe wordt gy gedreven?
 Wat wil dit zagt gesprek, dat zo vertwyfelt is?

PHILIPPUS.

Het doodelykst gevaar wordt uw behoudenis.
 Ik voel myn razerny in diep ontzag verkeerén;
 De woede die my dreef ziet zich, door u, verneêren;
 Myn hart bezwykt, en all' myn wangunst is te niet;
 Myn hand belaagde uw hart welks deugd zy hulde biedt;
 Ik boet, met waar berouw, de finet van myn gewisfe;
 Ja, 'k was uw vyand: maar 'k zwigt voor de erkentenisfe.
 In 't midden van 't geweld des wreedsten overlast,
 Boeit my de dankbaarheid aan uwe vriendschap vast.

BELLIZARIUS.

Ontdek my 't snood geheim om 't onheil af te weeren.

PHILIPPUS.

Gy doet den selften haat in zuivre trouw verkeerén;
 De Rede die myn woede ontzenuwt door haar' maat,
 Maakt my uw' grootsten vriend in 't midden van 't ver-
 raad...

Op dat uw geest, in 'teind', aan twyfling worde ontheven...
 Ik schenk u wederom 't geen gy my hebt gegeven;
 En deze wroeging die, op my, haar werking doet,
 Toont u hoe elke daad haar billyk loon ontmoet.

BEL

BELLIZARIUS.

In't eind' begryp ik u; 'k heb geen meêr lichts van nooden;
 Uw toeleg is geweest my hier te komen dooden:
 En deze diamant, welks glans uw oog vertzaagt,
 Spaart my het levenslicht, voor lang, door u, belaagt.

PHILIPPUS.

O ja, myn Heer, 'k beken 't, ik heb uw deugd beleedigt,
 En't voegt uw' arm, die my noch kortling heeft verdedigt
 En voor de dood behoedt, dat hy zich wraak verschaff',
 En my ter nedervell' door lang verdiende straff';
 Zo zult gy't gantsch Heelâl myn snoode schuld vertoonen,
 En steeds uwe achting doen in elkers harte woonen:
 Doch schenkt ge my, op nieuw, het leeven, dierbre Held,
 Zo zal, uw deugd ten dienst, die elk de wetten stelt,
 Dees neêrgebogen Slaaf, zulks, tegen alle laagen
 Van zyn gevleide min, tot uw behoudnis, waagen.
 'k Verfoei my-zelf, 'k verwensch, ja, vloek myn levenslot.
 Myn liefde, mynen haat, myn' rang, myn staatsgenot:
 Ik zal de gramfchap van een vrouw, met moed, weêrstre-
 En, nóôit, het minst gehoor aan haar bevelen geven. (ven,

BELLIZARIUS.

Wie is de wrede vrouw die my dit leet verwekt?
 Uw misdaad is geboet zo gy haar' naam ontdekt.

PHILIPPUS.

Ik heb beloofd, myn Heer, haar, nooit, te zullen noemen.
 Maar wie vermoedt gy dat u, hier, ten val durft doemen?

BELLIZARIUS.

Wie? Is 't Camilla?

PHILIPPUS.

Neen; tot zulk een snood bestaan
 Is haare ziel te zwak, te veel bevrydt van waan.

BELLIZARIUS.

Is 't Murfia?

PHILIPPUS.

Geenszins; vermits haare eedle zeden
 De driften van den haat nóôit in haar' boezem leden.

BEL-

32 DE GROOTE BELLIZARIUS;
BELLIZARIUS.

Olinde ?

PHILIPPUS.

Ze is te oprecht, om haaren bloedverwant
Te dreigen door den slag van een verwoede hand.

BELLIZARIUS.

Is 't dan Anthonia?

PHILIPPUS.

Hoe! Zy? Uwe uitgelezen?

BELLIZARIUS.

De Hemel my behoë, zou 't Théodora wezen?

PHILIPPUS.

Vaarwel.

BELLIZARIUS.

Gy zwygt? ...

PHILIPPUS.

Ik zeg u alles.

BELLIZARIUS.

Mint ge my?

PHILIPPUS.

Zou 't voorbeeld van de deugd ontbloot zyn van waardy?

BELLIZARIUS.

Geef my dan klaarder blyk.

PHILIPPUS.

Ik heb niets meêr te ontdekken.

VYFDE TOONEEL.

BELLIZARIUS, *alleen.*

En ik moet myn verderf niet meêr in twyfel trekken;
't Bedwingen van zyn tong toont my genoeg, wat kwaad,
Wat ramp my wordt bereidt van Théodoraas haat.
Klaag ik den Keizer dit, zo zal 't zyn smart vergrooten,
Of slechts eene ydle hoop aan myn gezicht ontblooten,
Wat teêrgevoelig hart heeft, óóit, geloof ontzegt
Aan 't voorwerp zyner min dat hem aan 't harte legt?
Wat deel een vriend ook hebbe aan onze gunst bekomen,
Nóóit

Nóóit wordt een Gemalin haar plaats in 't hart benomen.
 Maar, 'k zie hem. 'k Zal, in schyn van eene diepe rust,
 Hem, droomend', doen verstaan het geen my is bewust,
 En, als of ik ontzag myn vyandin te noemen,
 Tot myn behoudenis, haar snoode woede doemen.

Hy gelaat zich te slapen.

Z E S D E T O O N E E L.

BELLIZARIUS, JUSTINIAAN, NARCES.

NARCES.

Het oproer, groote Vorst, verdubbelt zynen loop,
 Tot stuiting van 't gevaar heb ik geene andre hoop
 Dan een verhaaste hulp, op dat uwe Adelaaren (ren.
 De drift van 't Volk weêrstaan, en 't onweêr doen bedaa-
 Ik wacht op uw bevel, wyl 't, dus, geschapen staat
 Dat ik, met rede, ducht of 't reeds niet is te laat.

JUSTINIAAN.

'k Zie Bellizarius: hy slaapt: en hem te ontwaken
 Uit dees gewenschte rust, zou my aan 't harte raaken;
 Ik sluimer hier met hém; die zyne stilte stoort
 Beledigt my metéén, wyl my zyn deugd bekoort.
 Al had het gantsch Heeläl myn' ondergang gezworen,
 Zo lang ik, door zyn' arm, zie mynen zetel schooren,
 Trotsfeere ik allen ramp; hoe 't Volk ook blyft verzet,
 Het moet, zo dra hy spreekt, gedwee zyn voor myn wet.
 Laat, ondertusfchen, al wat nodig is bestellen:
 Ik zal hier mynen vriend in zynen slaap verzellen,
 En, als hy is ontwaakt, my voegen naar zyn' raad,
 Om zorg te dragen voor 't belang van mynen Staat.

Z E V E N D E T O O N E E L.

JUSTINIAAN, BELLIZARIUS.

JUSTINIAAN.

O glorie der Natuur en de eeuw waarin wy leeven,
 Die, boven menig Vorst, moest zyn ten Troon verheven,

34 DE GROOTE BELLIZARIUS;

Indien men all' het heil, veröorzaakt door uw trouw,
En 't nut van uwe deugd, naar eisch vergelden zou,
Van wáár ge ook wezen moogt, en uit wát bloed ge-
booren,

Gy zyt een Hemelgaaf tot wéldoen uitgekoren;
Vermits het hoogste goed in 't goddelyk gelaat
Dat ons, door u, beschynt, gelyk gezegelt staat.

BELLIZARIUS, *als of hy droomde.*

Heb ik voor u verheert, ondankbre Théodore, (re?
Den Ganges, den Euphraat, op dat me uw hand doorboo-
En heb ik, immer, iets bevordert of bedacht
Waar door ik heb verdient dat gy myn' val betracht?
Wat wellust vindt gy dan in 't korten van myn leeven?
't Is 't uwe méér dan 't myne, ik zal 't u overgeven.

JUSTINIAAN.

Hy droomt.

BELLIZARIUS.

Heeft myn gemoed, welks grond men steeds doorlas,
De plichten ooit verzaakt die 't u verschuldigt was?
Dan is uw toorn gegrondt en doet my wettig, sterven;
Maar laat my, vóór myn' dood, Vorstin, die troost
verwerven,

Dat ik myn misdaad weet, zo wordt, met eigne hand,
Uw grimmigheid ten zoen, my 't staal in 't hart geplant.

JUSTINIAAN.

De droom is een tafreel der innerlyke tochten
Die 't menschedom, in den slaap, aan hun belang verknoch-
Doch hy verraadt de ziel wanneer hy, los van aard, (ten:
Haar diep gepeins ontdekt en, zorgloos, openbaart.
De waarheid, wakende in zyn hart, door slaap besprongen,
Heeft, tegen zynen wil, hem 't groot geheim ontwongen:
Maar nu hy de oorzaak noemt van zyn' verborgen nood,
Zal ik hem, dóór myn zorg, behoeden voor de dood;
Wie zyn bederf bedoelt staat my, met hém, naar 't leeven...
Men luistre verder... Maar, 'k hoor iemand herwaard stre-
Bespieden wy wie 't is; laat ons ter zyde treén; (ven?
Na 't geen hy heeft gedroomt, laat ik hem niet alléén.

ACHT-

T R E U R S P E L. 35
A C H T S T E T O O N E E L.

BELLIZARIUS, THEODORA, JUSTINIAAN,
haar bespiedende.

Wat zie ik? Welk tafreel vertoont zich voor myne
Is 't Bellizarius? En ben ik niet bedrogen?
Hy is het zélf. Hy slaapt. Welân, myn ziel, gryp moed;
Dat zich uw haat verzoen' door 't plengen van zyn bloed.
Wy zyn alleen, geen hulp kan zyne dood verhoeden.
O wraak, bestier myn hand om op zyn borst te woeden.
't Geen de overtraagde vuist, vergeefs, wierdt afgevergt,
Zal myne razerny, te lang door hem getergt,
In 't einde zélf bestaan, om ééuwig te doen spreken
Van 't geen een Vrouw vermag wanneer zy zich wil wre-
Hy sterve..... (ken,

Zy wil hem doorsteken.

JUSTINIAAN, *wederbondt en ontwapent haar.*

Ontâarde!...

THEODORA.

Goôn!

JUSTINIAAN.

Beef.

BELLIZARIUS, *als verbaasd.*

Hemel!

JUSTINIAAN.

Weet gy niet

Dat deze jonge Held, gestaag, my by-zich ziet?
Dat, door de oprechtste zugt die, immer, 't hart kan raaken,
Den éénen Argus hier blyft voor den andren waaken?
En, buiten 's Hemels zorg, die steeds hem gade staat,
Myn oog, wanneer hy slaapt, nooit zynen wacht verlaat?
Zyn lyfsgevaar is 't myne, en die hem durft belaagen
Verwekt zyn evenbeeld tot de yslykste onweersvlagen.
Wie zich aan 't beeltenis zyns Meesters durft misgaan,
Kan ook aan 't voorwerp-zelf, daarna, zyn handen slaan;

36 DE GROOTE BELLIZARIUS;

En als uw razerny myn' halsvriend wil vernielen,
Tracht gy, ter zelve tyd, my, nevens hém, te ontzielen.

THEODORA.

Uw Majesteit...

JUSTINIAAN.

Zwyg stil, beteugel uwe tong,

Verschoon de woede niet die hem naar 't leeven dong;
Uw misdaad blykt my klaar, ja, die van schyn te ontbloo-
Verdubbelt uwe schuld, en doet uw straf vergrooten; (ten,
De konstnary der list, om 't recht, daar door, te ontgaan,
Doet, meer dan 't misdryf-zelf, myn grimmigheid ont-

THEODORA.

(staan.

Het recht wil dat ik spreek.

JUSTINIAAN.

Neen; 't wil dat gy zult zwygen;

Ik zie rechtvaardigheid u, door haar roede, drygen;
Ik weet hoeveel de vlek van zulk een gruweldaad,
Myn Majesteit misdoet, en, nevens haar, den Staat:
Dees Held vloog, om myn' roem, langs d'ommekring
der Aarde,

Als medgezel der Zon, wier loop hy evenaarde;
Hy flikkert, aan myn Hof, met zulk een' heldren glans,
Als 't licht van Febus-toorts aan 's Hemels hoogen trans-
En gy durft uwe woede, op zo veel deugds, doen blyken?
Op zulk een Slaaf des Staats, den Vader van myn Ryken?
Den Zuil van mynen Troon? Myn' trouwsten boezem-
Het proefftuk der Natuur dat ieders harte wint? (yrind?
De heilzon van den vree'. Den schrik des krygs? Wien's
waarde,

Als de Eer van onzen tyd, all' de Aard' verwondring baarde?
Maar uw gemiste haat belaagt, gelyk gy ziet,
Den Afrikaansche leeuw, wiens oog nooit rust geniet;
De onnozelheid durft vry en onbekommert slapen;
Des Hemels hoede en zorg, zyn haar een schild en wapen;
En, om haar deugd te ontslaan van allen overlast,
Wierdt uwe boosheid, door myn byzyn, hier verrast.

Ik

Ik zweer, by 's Hemels vuur, en, by dat zelfde leeven,
 't Welk, voor zo groot een' haat, zo groot een heil kan ge-
 Dat, zo myne eigene Eer myn' arm niet wederhielt (ven,
 In 't straffen van 't misdryf, waartoe ge, ontzint, vervielt,
 Dit staal... Maar 'k zal de drift van mynen toorn verzag-

ten,

'k Wil niets dan 't geen my voegt en vorstlyk is betrachten:
 Doch, echter, op dat my niet toegerekent word'
 Dat, immer, 't heilig recht door my is opgeschort,
 Geef ik u óver aan de wet van myn vermogen;
 Ik zal haar' strengen eisch voldoen voor ieders oogen,
 En wegen, blindeling, uw schandelyk bestaan,
 Om, door gerechte straf, dit misdryf te overlaân.
 Al zou ik, dezen dag, om mynen vriend te wreken,
 My, met myn Gemalin, in 't uitterste onheil steken.
 Myn Lyfwacht, myn Gevolg....

N E G E N D E T O O N E E L.

LEONTIUS, NARCES, PHILIPPUS, ALVARES,
 FABRITIUS, BELLIZARIUS, JUSTINIAAN,
 THEODORA, *Lyfwachten, Gevolg.*

BELLIZARIUS.

O Hemel, wat is dit!

» Hoe sluit myn zorg de drift die zyne ziel bezit? »

JUSTINIAAN.

Dat stráks de Keizerin worde uit myn Hof gedreven;
 Zy is onwaardig hier ten Troon te zyn geheeven.
 'k Verstoot haar, en verbreek de banden van den Echt;
 Zy heeft haar' Staat verbeurt, zy lyd die straf, met recht:
 Dat alle vorstlyk Eere en rang haar zy benomen;
 Men voere haar te rug van waar zy is gekomen:
 Doch met gering Gevolg, ontbloot van allen pragt.
 Gy, Narcès, stel, terstond, haar in haars vaders magt.
 Neen, toef; ik wil, vóórâf, gelyk my zal betaamen,

38 DE GROOTE BELLIZARIUS;

De woede van haar' nyd, voor elk gezicht, beschaamen,
En toonen hoe myn zorg op de eere en glorie let
Van hém die 't gantsch Heelal doet leeven naar myn wet.
Léontius, ga heen, laat hier te voorschyn haalen
De teekenen des gebieds; de deugd moet zegepraalen.

Léontius met eenig Gevolg binnen.

TIENDE TOONEEL.

JUSTINIAAN, BELLIZARIUS, THEODORA,
NARCES, PHILIPPUS, ALVARES,
FABRITIUS, *Lyfwacht, Gevolg.*

THEODORA.

„O woede, ô razerny, behoedt my in deez' nood,
„Bevry my van dien hoon door een verhaaste dood!”

JUSTINIAAN.

De wil des Hemels, 't licht der Vorsten hier beneeden,
Volgt de onverwrikbre wet van 's noodlots vaste schreden,
Brenge d'allerhoogsten berg tot d'allerlaagsten val,
Verheft, in zyne plaats, het kleinste en laagste dal,
En houdende, onvermoeit, de weegschaal in de handen,
Schenkt hy de deugd, op aard', zyn dierbaarste onderpan-
'k Zal u zó hoog doen staan dat gy de seis der dood (den
Zelf overstappen zult in d'allerhoogsten nood;
Ja, dat de vruchtloosheid van u te staan naar 't leeven,
Den haar braveeren zal, en allen nyd doen beeven,
Verdeelende, met u, myn' Staat en myn gezag,
U, door de ondankbaarheid, onthouden tot deez' dag;
Zo hoog als ik waardeer uwe onverwinbre krachten,
Uw moed en dapperheid, zal élk u moeten achten;
All' 't heil van Cézar komt uit uwe deugden voort.

T R E U R S P E L. 39
E L F D E T O O N E E L.

LEONTIUS, *met de tekenen des gebieds*, JUSTINIAAN,
BELLIZARIUS, THEODORA, NARCES,
PHILIPPUS, ALVARES, FABRITIUS,
Lyfwacht, Gevolg.

Bezit den hoogen rang die u, met recht, behoort.
En op dat zelfs, voor u, den allerstoutsten schroomde,
Maak ik u Opper-Heer van 't wydberoemde Rome:
Aanvaard, door deze helpt, den Keizerlyken Staf,
En heersch, benevens my, waar 'k, immer, wetten gaf.
Neemään....

BELLIZARIUS.

Grootmoedig Vorst...

JUSTINIAAN.

Dit weigren kwelt myn zinnen;
Uw hant doet hem meêr Eers dan u Fortuin deedt winnen;
'k Schenk u geringer gift dan my myn' plicht beveelt;
Want, loonde ik u naar eisch, ge ontvingt dien onverdeelt.
Dit voorhoofd, dubbel waard all' 't vorstlyk welbehagen,
Moet, nevens uwe hand, verheevne teeknen dragen:
Dees lauwer, dus verdeelt, zal 't gantsch Heelâl doen zien,
Hoe 'k u, benevens my, all' 't Aardryk laat gebiën.

BELLIZARIUS.

Myn Heer, gy wilt uw' Slaaf te groote gunst verëeren.

JUSTINIAAN.

Schoon u 't geluk dit schenkt, noch schynt het u te deeren;
Sla 't oog op uw verdienste en myne eergierigheid.
Tot meêr verzekering van 't lot u hier bereidt,
En dat ik 't woord niet breek, u door myn' mond gegeven,
Zal ik myn gantsche Heir naar uw bevel doen leeven;
Al strekte 't my tot schaê, tot ramp en ongeval,
Nóch wil ik dat uw wil onschcenbaar heerschen zal.

BELLIZARIUS.

Moet, om zo klein een dienst, my zo veel Eers geschieden?
Ik smeek uw Majesteit

JUSTINIAAN.

Neen, heersch.

BELLIZARIUS.

'k Zal dan gebieden:

Doch in uw byzyn, Vorst.

JUSTINIAAN.

Begin.

THEODORA.

„Goôn! Dit onthaal

„Bevangt myn ziel met schrik; myn tong ontbreekt haar

JUSTINIAAN, *tegen Bellizarius.* (taal.”

Spreek.

BELLIZARIUS.

Wyl uw gunst begeert dat ik myn Ryk beginne,
Dat uwe Gemalin, myn wettige Vorstinne,
Door haare afwezendheid dit Hof dan nooit ontbloot
Van 't licht waar door 't, zo lang, zyn' heldren glans genoot;
Hoe fel haar haat ook zy, ik heb haar dien vergeven,
Dat door die-zelfde zugt uw ziel worde aangedreven;
Schenk haar uw gunsten weêr, denk dat haar zuivre gloed
Alleen u waardig is, en dierbaar wezen moet,
En dat uw Slaaf, een licht geteelt in duistre naarheid,
Niets dan de schaduwe is van uw volmaakte klaarheid.
Sta dit my toe, myn Heer, wyl 'k aan die deugd erkenn'
Dat ik, van uwe hand, het dierbaar maakzel ben.

JUSTINIAAN.

Hoe zeer myn hart weêrstreeft deze onderdanigheden,
Strekt my uw wil een wet die 'k niet wil overtreden;
Genoeg is 't dat uw arm, uw wys bestier en raad,
Die ik erkennen zal zo lang myn' Rykstroon staat,
Zo hoog u heft in top dat ieder moet belyden (den,
Hoe zelfs geen enklen wensch u, vruchtloos, kan ongtly-
En dat die drift van hém die 't meest na glorie haakt,
Niet

Niet hooger stygen kan, ten zy hy 't zonlicht raakt.
 Verzoenen we ons, Mevrouw: myn gramfchap is ver-
 Laat, laat het zelfde lot ons alle-drie verëenen: (dweenen:
 Vergeven we aan elkaâr de driften van 't gemoed.

T H E O D O R A.

Ik fchaam my dat myn hart zo fchandlyk heeft gewoedt.
 Ik heb zyn' roem benydt: Maar 'k moet zyn deugd bemin-
 nen;

Zyne edelmoedigheid vermeestert myne zinnen;
 Ik fchenk hem myne gunst, en zwig voor 't naberouw.
 „ Maar dat hy echter beev' ”

B E L L I Z A R I U S.

'k Zweer u myn hulde en trouw.

J U S T I N I A A N.

Welân, laat ons de vrucht van zulk een zege fmaaken,
 En deze nieuwe keur aan 't Volk bekend gaan maaken,
 Op dat het zich verheuge, in 't heil dat ons ontmoet.

B E L L I Z A R I U S. (spoed?)

Wat Slaaf wierdt, óóit, op aard', verhoogt met zulk een'
 Gy, die my, uit het flyk, zo heerlyk hebt verheeven,
 Fortuin, bepaal uw gunst eêr zy wordt afgedreven.

Einde van het derde Bedryf.

42 DE GROOTE BELLIZARIUS;
VIERDE BEDRYF.
EERSTE TOONEEL.

THEODORA, CAMILLA.

Neen, neen, Camilla, 'k zoek geen troost in myn verdan dat de schicht des doods myn woedend hart doorschiet;

Het smeulend vuur des haats, gewoon naar bloed te dor-
Wordt, zelden, uitgedooft na 't eens is uitgeborsten; (sten,
't Gestaag verdubbeld kwaad maakt hart en ziel berooit.
Die eens myne achting kwetst verzoent myn gramfchap
nóóit.

Dat my myn Echtgenoot zo schandlyk heeft verbannen,
Doet mynen geest de boog der felle wraakzugt spannen.
Acht gy my moedeloos? Wel hoe! Met wat gelaat
Wilt gy dat ik weérsta den hoon van zulk een' smaad?

CAMILLA.

Nu gy genaë verwerft van hem dien gy dorst hoonen,
Is de oorzaak van het kwaad een vrucht van zyn ~~verscho-~~
Zo, tegen zynen wil, die smaad u is geschiedt, (nen;
En hy, met hart en ziel, u zynen bystand biedt,
Kan dan een schaduwe van schuld hem noch belasten,
En zulk een woedend vuur bestaan hem aan te tasten?
Of, verre van uw gunst aan hem te zien besteedt,
Hem straffen voor een zaak waarín hy niet misdeedt?

THEODORA.

(den,
Schoon hy, voor smaad en hoon, my tracht zyn hulp te bie-
Kan, echter, zulk een daad niet zonder schuld geschieden.
Zo my die gunst gebeurt door eenen onderdaan,
Heeft hy, schoon hy 't niet denkt, zich, tegens my, misgaan.

CAMILLA.

De haat maakt alles zwart, en durft de schoonste daaden
Bevleken, zo die smet zyn gramfchap kan verzaden.
Maar welk een' zekren weg wordt uwe wraak gewaar,
Om

Om u, ten twedemaal', te hoeden voor gevaar?

THEODORA.

Na 't woest geweld des haats, en all' de bittre galle
Die 't vrouwlyk harte spuuwt, haar gramfchap te gevalle,
Heb ik my voorgestelt, om my van hem te ontilaan,
In 't listig minne-net zyn deugd te doen vergaan.
'k Zal door de konstnary der allersnoodste treken,
In zyn gevoelloos hart den felsten brand ontfeken:
Door lieffelyk gevele, daar 't wreedst gemoed naar hoort,
Hem lokken in 't verderf dat, reeds, hem kwam aan boord.
En kan ik in zyn hart geen wederliefde stichten,
'k Zal dan, door eenig blyk, hem by den Vorst betichten.
Een dierbaar onderpand verwekk' zyn' jongsten nood;
Zo triomfeert myn haat door zyn gewiste dood.
Dat uw voorzigtigheid myn zorg dan eevenaare,
En, dit myn harts geheim, aan niemant openbaare.
Hy komt. Vertrek. Myn oog verwin hem tot zyn smart.

CAMILLA.

(hart!

Wat wrede onmenschykheid bewoont het menschyk

T W E E D E T O O N E E L.

THEODORA, BELLIZARIUS, *willende te rug treden.*

G o o d n !

BELLIZARIUS.

THEODORA.

Toef, myn Heer. Myn drijf heeft my te verr' gedreven,
Toen ik uw deugd belaagde, en toelag op uw leeven:
Maar de edelmoedigheid van uw oprecht gemoed
Zal my een voorbeeld zyn in vóór en tegenspoed.

BELLIZARIUS.

Die niemant haat kan, ligt, vergeven en vergeten;
Kwel door die zorg, Vorstin, niet langer uw geweten.

THEODORA.

Gelyk, aan 's Hemels' trans, de vroege dageraad
Een donkre of heldre wolk vertoont op haar gelaat,

Kan

44 DE GROOTE BELLIZARIUS;

Kan ook de drift van 't hart, of haat of vriendschap baaren.
 Gun dat, hie. ðp, myn mond zich nader mag verklaaren.
 Herinnert ge u hoe vaak, in miuzaam onderhoud,
 Voorheen, ons hartsgeheim zich, weêrzyds, heeft ontvouwt?
 En hoe de minnegloed, om mynen ramp te kweeken,
 Door de oogen van myn Nicht uw zinnen doende ont-
 steken,

De koelheid heeft verwekt waarmeê ge, alleen ter vlucht,
 Met weêrzin, 't oor verleende aan myn geneegne zugt?
 Goôn! Ik herroep vergeefs die heuchlyke oogenblikken.

BELLIZARIUS.

„Wat hoor ik! Wil haar list, door liefde, my verstrikken?”
 Uw vorstlyk bloed, Mevrouw, en uw geducht gelaat,
 Vervulden, steeds, myn hart met eerbied voor uw' staat.
 'k Heb u myn diep ontzag: maar, nimmer, min doen blyken;
 'k Dorst, noôit, door ydle hoop, uw' rang veröngelyken;
 'k Wist, dat ik, naakende die hemeltoorts, tot straf,
 Niet anders wachten kon dan een doorluchtig graf,
 En dat een onderdaan zich-zelfen moest bedriegen,
 Die 's Keizers Arend, óóit, te boven durfde vliegen.
 O neen, Justiniaan myn Meester, uw Gemaal,
 Verdiende, alléén, den prys dier schoone zegepraal,
 En om zyn kruin met zulk een lauwerkrans te omgeven,
 Heeft hy dien eedlen buit zich-zelfen toegeschreven.
 Helaas! Wat konde een Slaaf, als ik, óóit anders doen,
 Dan u te aanbidden en eene ydle hoop te voên?
 Met wat gelaat zou hy zich, óóit, voor 't volk vertoonen,
 Die zynen opper-Heer, zó stout, had durven hoonen?
 Te meêr, na hem het lot den onwaardeerbren schat,
 Dien hy in u bezit, reeds opgedragen had?
 Die tot zó hoog een vlucht zich-zelf óóit durft begeven,
 Zal zich, met Ikarus, te jammerlyk doen sneeven.

THEODORA.

Zo de ongelyke min niet in haar wenschen slaagt,
 Is 't, echter, zéker dat ze, inwendig, 't hart behaagt;
 Vernoeft zy niet, zy eert; en schoon alle uwe werken
 Nooit

Nooit zyn uit min ontstaan, zy doen u, echter, merken
 Wat naauwe eerbiedigheid haar neiging met zich draagt:
 En wordt zy niet beloont, zy wordt, voor 't minst, beklagt.
 Ik heb, 't is waar, getracht, door grimmigheid gedreven,
 Tot wraak van deze min, u, heden, te doen sneeven:
 Doch uw zagtmoedigheid stelt, heeden, my de wet.
 Ach! Zie wat bang gezucht my, thans, de spraak belet.
 Ik heb, vergeefs, myn lot dit onheil toegeschreven:
 Dat vuur, door u ontvonkt, zal, nóóit, myn hart begeven.
 Beschouw my, zie my aan, en troost myn tegenspoed.

BELLIZARIUS.

„ô Goôn! Beschermt myn deugd en ondersteunt myn'
 Ik heb het los geval kloekhartig durven hoonen, (moed,
 De woedende Oceaan standvastigheid betoonen,
 'k Heb, zonder schrik, my-zelf gestort in allen nood,
 Geslagen in den wind gevangenis en dood:
 Niets heeft my, óóit, vertzaagt om op myn' roem te letten.
 En zoude een laffe drift myn vroom gemoed besmetten?
 Dat hoê de Hemel! Neen, myn Keizer, neen, Mevrouw,
 Ik-zelf kan wel vergaan. Maar, nóóit, myn deugd noch
 Ik acht my sel gehoont indien men durft gelooven (trouw.
 Dat ik myns Meesters Eer, zo schandlyk, zou verdooven.

THEODORA.

Wyl myne ontdekte vlam niets op uw hart verricht,
 En gy standvastig blyft in 't volgen van uw' plicht,

Zy biedt hem een borstjuweel aan.

Ontvang dan dit gesteente, op dat ik u doe blyken,
 Dat uw gedachtenis, nooit, uit myn gemoed zal wyken.
 Aanvaard dit borstjuweel, en toon, door deze daad,
 Schoon ik niet word bemint, dat ik niet word gehaat:
 Gedoog dat u myn hart dit onderpand mag schenken,
 Om, dus, na myne dood, aan myne min te denken.
 'k Zal sterven van verdriet, zo dra me uw oog begeeft;
 Myn ziel bez wykt van rouw: maak dat haar kragt herleeft;
 Verzagt, door deze gunst, myn onverdraagbaar lyden.
 Neemään... Neemään, myn Heer....

BEL.

*Bellizarius het geschenk afwerende doet haar
betzelve ontvallen.*

Hoe! Doet gy 't my ontglyden?
Is u dit teeder blyk, Barbaar, zó weinig waard,
Dat gy 't, verächtlyk, hoont, en leggen laat op de aard?
Ach! Dat, voor 't minst, uw hand, in zyne plichten vaardig,
Om 't my weêr aan te biên, zich zo veel gunst verwaardig'.
Ontzegt ge my dees beê?

BELLIZARIUS.

Dit is een godlyk pand,
Dat, nóôit, ontwydt moet zyn door eene onwaarde hand;
U, thans, dees hulp te biên, waare u verächtlyk hoonen;
Eene andre, die zulks voegt, moet u dien plicht betoonen.
Anthonia!.....

DERDE TOONEEL.

ANTHONIA, THEODORA, BELLIZARIUS.

THEODORA.
„O spyt! O schande! O bittere pyn!
BELLIZARIUS, geeft *Anthonia*, bedektelyk, een brief.
Neemään, Prinses.

THEODORA.

„Moet hy, dus, ongevoelig zyn!

BELLIZARIUS.

Dit dierbaar borstkleinood is, stráks, Mevrouw ontgleden;
't Voegt niemand meêr dan u haar hier te hulp te treden:
Volvoer uw' plicht. „Myn brief is haar ter hand gestelt:
„Ontwyken wy den strik van 't schaamteloos geweld.”

VIERDE TOONEEL.

THEODORA, ANTHONIA.

THEODORA.
Gy doet hem, duidlyk, uw gediensigheden blyken.
ANTHONIA.

Moet ik vertoeven, en, in mynen plicht, bezwyken?
THE-

THEODORA.

Zyn dit de kwellingen daar gy zyn min door tergt?

*Antonia wil den brief verbergen: Theodora
wordt zulks gewaar.*

Maar wat wil deze brief dien gy, met zorg, verbergt?

ANTHONIA.

Mevrouw ...

THEODORA.

Dees tegenstand wekt my tot razernyë.

Weerstreef my niet. Geef hier... Vertrek.

ANTHONIA.

O dwinglandyë!

V Y F D E T O O N E E L.

THEODORA, alleen, na den brief gelezen te
hebben.

N u ben ik van zyn lot meestres. Wyk, bange vrees.

't Geval ontwapent hem, wyl 'k, uit dees lettren, leez'

't Geheim van zyne min en innigste gedachten.

Als ik 'er 't minstaan denk mag ik myn wraak betrachten.

Het opschrift meldt geen naam: dees brief is 't, die hem

Betichten by den Vorst van suoden minnegloed, (moet

Als of hy, spooreloos, tot dertelheid gedreven,

Aan my, zyn Gemalin, den inhoud had geschreven;

Ik zal, door myn geklag, myn zuchten en getraan,

Hém die myn' roem verdooft den dood doen ondergaan.

Z E S D E T O O N E E L.

JUSTINIAAN, THEODORA.

W at damp belet den glans uwsaanschyns door te bre- (ken?)

Wat zuchten loost uw borst, verzelt van traanenbeeken?

Hoe! Heeft uw vyand, die zich, willig, heeft verneêrt,

De driften van uw' toorn niet uit uw hart geweert?

THEODORA.

Helaas! Door al! 't verdriet dat my, byna, doet sneeven,

Is't me onbekent, myn Heer, wat antwoord ik moet geven.

Ge-

48 DE GROOTE BELLIZARIUS;

Gebie dat my het staal den boezem open rukk',
 Op dat men, dáárin, leez' myn smart en ongeluk;
 Het zal, veel klaarder dan myn tong, u openbaaren
 Wat ramp myn ziel vermoordt, wat hoon me is wedervaa-
 O Hemel! Kan het zyn dat álles wat ik ly', (ren.
 Dat all' myn wanhoop, schrik, vervolging, razerny
 En haat op dien Barbaar, door wraakzugt aangedreven,
 De toeleg van myn hand op zyn doemwaardig leeven,
 Myn gruwel voor zyn' naam, zo veel verloorne rust,
 Zo veel geweën, gezucht en uitgedoofde lust,
 U, nimmer, door het oor, de ziel heeft kuunen raaken,
 Om dien verrader.

JUSTINIAAN.

Toef, wil die vervoering staaken,
 Beschouw, vóór gy zyne Eer door zulk een lastring krenkt,
 Of wel uw ongeluk zo groot is als gy denkt;
 Weet dat wy aan dien Held op 't naauwste zyn verbonden,
 En dat ik hem zó waard als nodig heb bevonden;
 Ja, dat ik all' 't belang van Gade of van Gemaal,
 Tot zyn verdediging, u niet voor de oogen maal'.
 De schrik zyns naams alleen strekt my tot praal en luister,
 Dat dan uw taal zyn' roem, zyn glorie niet verduister';
 Hy is, van myn gebied, den sterksten Staatspylaar;
 Indien hy wordt vervolgt loopt ook myn rust gevaar.
 Ik voel myn zugt, voor hém, gelyk voor u, ontbranden;
 Gy zyt myne Ega, hy is de Eer van myne Landen.

THEODORA.

Gerechte Goôn! Wat vriend, wat steun voor uwen Staat
 Vindge in een' huichelaar die u, zó schelms, verraaft!
 Helaas! Wilt gy uw rust het onderst boven keeren,
 Of rampen doen ontstaan die u noch meerder deeren?
 Haal op uw' hals, veeleêr, zyn vyandschap en haat:
 Schuuw, vlie een vriendschap die van valsheid zwanger
 Schoon gy, door zyn bedryf en vyftienjaerge Krygen, (gaat.
 Door alle uws vyands magt den ondergang te drygen,
 Nóôit iemand had misdaan, is, 't geen gy, tháns, bestaat,
 Ge-

Gekwetste Majesteit, en, teffens, hoog verraad.
 O Hemel! 'k Heb, te lang, zyne ongebondenheden,
 Zyn spoorelooze drift verzwegen en geleden;
 Ja, tegen dank, gemoort wat my op 't harte lag:
 Maar door des Hemels hulp komt álles aan den dag;
 Hy wil u, met zyne Eer, all' uwen roem ontrukken,
 En, van zyn zegepraal, de snoodste vruchten plukken.
 Zie hier wat my ontroert en sterven doet van smart;
 De spyt, die my verscheurt, verteert myn zwoegend hart;
 Dees' brief, dewyl myn tong de spraak zich voelt ontbre-
 Melde u den grootsten hoon die óóit u is gebleken... (ken,
Zy gelaat zich te bezwyken.

JUSTINIAAN. (zwykt;

Wat zegt gy! Hoe! Mevrouw.. Maar, Hemel! zy be-
 Haar wezen derft den blos waarmee 't zyn' glans verrykt!
 Helaas! Hoe redde ik haar? Waar toeft haar Hofgezinne?
 Dat iemand nadre.....

Z E V E N D E T O O N E E L.

JUSTINIAAN, THEODORA, CAMILLA.

V CAMILLA.
 orst....

JUSTINIAAN.

Behoe de Keizerinne;

Zy zwymt; haar hart verflaauwt: breng haar in haar vertrek:
 Zorg dat dit toeval haar geen nieuwen ramp verwekk'.

A C H T S T E T O O N E E L.

F JUSTINIAAN, *alleen.*
 ortuin, hoe wordt uw rad gestadig omgedreven!
 't Is Bellizarius wiens hand dit heeft geschreven;
 En 't opschrift, zonder naam, toont me een geheimenis;
 Ik merk zulks, tegen dank: maar zien wy wat het is.

Hy leest

„ Wanneer ik dacht myn val u lief te moeten wezen,
 D „ Heeft

30 DE GROOTE BELLIZARIUS;

„Heeft my uw dierbre hand verwittigt van myn' nood;
 „Maar 't geen de zoetste hoop my, óóit heeft aangewezen,
 „Is my veel minder waard dan zulk een schoone dood.
 „Wat schaad het aan myn hart, in uwen boei begraven,
 „Te sterven door 't geweld van oogen of van hand,
 „Indien 't moet op den wenk van deze laatste draven,
 „Zo wel als op het licht dat in uw voorhoofd brandt?

De Blixem, wreker van de magten hier om hoog,
 My treffende in het oor, en vallende in het oog,
 Het algemeen verderf, Natuur door 't lot beschooren;
 Zou myn verbaast gemoed met minder schrik doorbooren,
 Dan 't geen my, heden, blykt. Hy die nóóit vrees bezat,
 En door eene enkele gunst op mynen Zetel trad,
 Die zich vernoegde een' steun van myn gezag te strekken,
 En all' 't vertrouwen van myn hart kon tot zich trekken,
 Die allen pragt verwierp uit eerbied voor myn kroon,
 Bezoedelt en verkragt myne Eer door zulk een hoon!
 Hy die nooit staatzugt had, buigt voor de minnenetten!
 Hy weigert mynen Staf, en wil myn Bed besmetten!
 Ik moet onsterfelyk zyn zo zulk een' overlast
 Myn dagen niet verkort en door de dood verrast....
 Die plichten, my betoont, dat roepen om den vrede,
 Zyn 't al te klaar bewys van 't onheil 't welk hy smeedge;
 Zyne onderwerping-zelf, en die vergiffenis,
 Verzogt voor myne Gade, is niet dan min, gewis.
 Wat suf ik? 't Is genoeg: 'k Verban all' 't medelyden.
 Zyn dood moet my voldoen; zyn straf is niet te myden;
 'k Ly zelfs geen enkel woord tot zyn verdediging;
 De smoodheid blykt te klaar van dees beleediging.
 Maar....

NEGENDE TOONEEL.

BELLIZARIUS, JUSTINIAAN.

BELLIZARIUS.

Eer der Cezars, schrik van állen die u hoonen,
 Helaas! Wat koelheid is 't die my uwe oogen toonen?

Jus.

JUSTINIAAN.

„Vergeefs, ô medely, weêrstreeft ge myn besluit;
„De schande van myne Eer wischt alle vriendschap uit.

BELLIZARIUS.

Wat kan die teedre zucht, myn Vorst, in u doen smoooren?
Hoe! Weigert gy my sprak! En wilt ge my niet hooren!
Wie heeft my, in uw hart, dien wederzin bereidt?

JUSTINIAAN.

Gy maakt te veel misbruik van myn genegenheid.

BELLIZARIUS.

Indien, met zulk een schuld, myn ziel zich ooit belaadde,
Zo spreek my vonnis uit, en schenk me uwe ongenade.
Ik roep den Hemel-zelf tot myn getuigen; 'k zweer
Dat myne onnozelheid u nooit misdeedt, myn Heer,
Dat zy zich steeds oprecht en deugdzaam zal gedragen,
Al dreigde 't gantsch Heelal haar niet de felste plaagen.
Gy weet zulks, groote Goôn, en hoort myn reden aan.

JUSTINIAAN.

't Gezichte boete 't kwaad het welk het heeft begaan.

T I E N D E T O O N E E L.

BELLIZARIUS, *alleen.*

Kom, wisselvallig lot, volvoer uwe ongenade;
Dat alle uw' tegenspoed zich op myn schoudren lade!
Waar ben ik? Leef ik noch, of is 't met my gedaan?
't Gezichte boete 't kwaad het welk het heeft begaan!
Goôn! Wat geheimenis verbergt zich in dit drygen!
Niets dan het los geval dat me, éérst, zo hóóg deedt stygen.
Het is een wiste vrouw, wier onstandvastigheid,
Hem, die zy 't hoogst verheft, den laagsten val bereidt,
En, van haar wankel rad, geheel ter neêr doet rukken,
Om op zyn hals te laân een reeks van ongelukken:
Maar; wyl 't dus is, welâân, betoonen wy gedult,
En laat ons ondergaan te lyden zonder schuld.
Ik heb, altoos, voldaan aan myn geringste plichten:
En gun deze offerhande aan 't lot dat my doet zwichten:

52 DE GROOTE BELLIZARIUS,

Al wat my overkomt is 't eind' van myn verdriet.
 Myn val is tháns bestemt: doch dat ontroerd my niet;
 Ik heb alle Eere en staat, van 's Keizers hand bekomen,
 Gelyk een leen niet als belooning aangenomen.
 Wat voordeel ons de gunst der Vorsten, immer, biedt,
 We ontgaan, hoe groot we zyn, den wil van 't noodlot niet.
 Hy, dien 't het meest bemint, is niet dan slyk en aarde,
 En blyft, in zynen dienst, een niet van geener waarde,
 De glorie die 't ons biedt is niet dan stuivend zand,
 Dat, met den minste wind, verwaait aan 't barre strand;
 Geen magt, hoe hoog ze ook zy, die ons niet kan ontglyn-
 Wyl al wat sterfelyk is moet zwigten met de tyden; (den,
 Het hemelsch blyft, alléén, ontlagen van de dood,
 Van tydsvermengeling, en allerhanden nood.

ELFDE TOONEEL.

BELLIZARIUS, PHILIPPUS, *Lyfwacht.*

PHILIPPUS.
 Ik kom, met angst en druk, die myne ziel beknellen,
 U, Bellizarius, een droevig lot bestellen:
 Een lot dat my van rouw, byna, bezwyken doet;
 Wyl ik, op Cezars last, u hier verzeekren moet;
 Dat ik uw degen eisch is my van hem geboden.

BELLIZARIUS. (den,
 Hoe! 't Geen, in zynen dienst, voor niemand heeft gevlo-
 Het moedig Oosten heeft doen buigen voor zyn wet,
 Zich baadde in 't vorstlyk bloed, daar 't nóch van is be-
 sinet,
 En, meêr dan honderdmaal, zyn' vyand kon vervaaren,
 Zou dat een onderdaan, een droeven vriend bewaaren?
 'k Geef 't niemand dan hém-zelf; dat onwaardeerlyk pand
 Is maar alleen geschikt voor zyne of myne hand.
 Zyn plaats moet heerlyk zyn, zal ik het overgeven.

T W A A L F D E T O O N E E L.

JUSTINIAAN, BELLIZARIUS, PHILIPPUS,
LEONTIUS, NARCES, FABRITIUS, *Lyfwacht.*

JUSTINIAAN.
D oor my is dit gebod u, heden, voorgeschreven.

BELLIZARIUS.

Daar is het: En het valt nooit beter uit myn hand
Dan aan de voeten van des waerelds onderstand;
Want zyn vermogen heeft by 't uwe geen gelyken.
Welân, vertrap het vry. Laat uw verâchting blyken
Aan 't achtste wonder daar de waereld van gewaagt,
Welks kragt, zo menigmaal, uw zinnen heeft behaagt:
Zo 't kwalyk heeft gedient, verwyf het zyne schande.

JUSTINIAAN, *tegen Philippus, hem een papier
overgevende.*

De uitvoering van deez' last stel ik aan uwe handen.

BELLIZARIUS.

Prins, aller vroomen hoop, en aller boozen schroom,
Die, met de hooge Goôn, de waereld houdt in toom,
Die, door uw magt, beflist de menschelyke zaaken,
Indienge, om onderscheid in straf en loon te maaken,
Uw oor ontsluiten wilt, sta my dan, heden, toe
Dat ik, in dit gevaar, myne onschuld blyken doe.

Uw billykheid, betoont in alle uw doen, voor deezen,
Zal my, gelyk ik hoop, hierin, niet tegen wezen;
Hebt gy gehoor vergunt aan myn beschuldiging,
Dat myn verweering dan door beide uw ooren dring'.
Myn nederigen staat, myn slecht armoedig leeven,
Had my veel meêr gedient, meêr nuttigheids gegeven,
En meêr myn ziel geveit dan zulk een itygering,
Waar uit ik, thâns, helaas! ten afgrond nederding':
Dus iemand goed te doen is ongenadig wezen,
En 't ysfelykte lot zyne eigne ziel doen vreezen;
Zo moordt de Krokodil, als haar 't getraan ontspringt;
Dus, de Aspis in 't gebloemte, en, als zy lieflyk zingt,

54 DE GROOTE BELLIZARIUS;

De looze Meremin. Geloof gy 't kwaad vermoeden?
Wie is, óóit, vry geweest voor 't onverzoenlyk woeden
Waarmeê de haat ons dreigt? Ach! Heeft dat vuil gedrocht,
In 's vroomsten Prinzen Hof dan zó veel uitgewrocht?
Wiens deugd wierdt niet belaagt door íchelman, door ver-
raders?

Heeft hun bedrog niet reeds gewoedt by onze Vaders?
Myn Vorst, hoe snel, hoe klaar het oog eens Keizers ziet,
Het pylt, alévenwel, die diepe gronden niet.

De Hemel kent élks hart, wat ook daarin mag ryzen.
Maar, zeg my wat myn schuld of misdaad kan bewyzen.
'k Had kunnen duizend steên, door mynen arm verplet,
Waar' 't. óóit, myn' wil geweest, doen luistren naar myn
wet:

Maar 'k minde 't recht zó veel, zó weinig den verrader,
Dat óóit een Kind zó veel kon zorgen voor zyn' Vader,
Wyl 'k alles deed voor u, en anders niet voor my,
Dan, steeds, getrouw te zyn aan uwe heerschappy.

Geen Vorst is langer Vorst, zo dra zyn hoog vermogen
De onnoozlen overgeeft aan d'ongegronden loogen.

Hoe! Lydt gy, heden, breuk in uw zagmoedigheid?
En is, voor my, géén recht, hoe zeer myne onschuld pleit?
Wáár anders moet ik zulks, dan aan uw voeten, wachten?
Ach! Cezar, zie my aan, laat u myn beê verzagten.

Noem my, voor 't minst, myn schuld, eêr gy my doet ver-
Ik zal behouden zyn door my dit toe te staan. (gaan;
Wil myn rechtvaardiging, ondanks den nyd, voltoojen,
En, haast u niet, zó licht, uw maakzel uit te rooijen.

Justiniaan. Leontius, Narcés en Fabritius binnen.

DE TIENTE TOONEEL.

BELLIZARIUS, PHILIPPUS, *Lyfwacht.*

H PHILIPPUS.
Helaas! Geen medely komt zynen ramp te baat!

BELLIZARIUS.

Myn Meester, wat is dit, dat gy my, dus, verlaat?

Hoe

Hoe! Stort ik, vruchteloos, voor u, myn bittere klagten?
 Wie zal, nu gy niet wilt, myn hulp, myn heil betrachten?
 Maar wyl, voor mynen Vorst, myn klachten ydel zyn,
 Bidde ik, ô Goôn, u aan tot ligtnis van myn pyn!
 Zie myne onnozelheid, en draag getuigenisfe
 Van myn oprecht gemoed en onbevlekt gewisfe!
 Doe Cezar zien hoe trouw myn zorg hem heeft bewaakt;
 Ik heb zyn' staf gevoert zo verr' als 't dag-licht blaakt:
 Van 't Oost' tot aan het West' gevlogen op zyn vlerken,
 En ik ontmoet de dood aan 't einde myner werken;
 Nu hy tot s'Aardryks boord zyn magt ziet uitgezet,
 Is 't werktuig hem onnut; en wordt, uit smaad, verplet.
 Maar, kom, Philippus, kom, wat is 'er van myn leeven?
 Wat vonnis heeft de haat daaröver uitgeschreven?
 Is 't dat ik sterven moet, zo spoei u met 'er vaart,
 Wyl een verhaaste dood de minste smarte baart.

Einde van het vierde Bedryf.

56 DE GROOTE BELLIZARIUS;
VYFDE BEDRYF.
EERSTE TOONEEL.

LEONTIUS, PHILIPPUS.

PHILIPPUS.

Ja, 't is des Keizers last. Wiens hart zou niet beroeren?
Hy heeft my opgelegd dat ik dien zou volvoeren;
'k Heb zulks gedaan: 'k zag hem gebonden aan een' Boom,
Hém die, all' 't Aardryk, door zyn daaden, hieldt in toom.
Hoe wankelbaar is 't lot! Hoe zwaar des Vorsten tooren,
En 't vonnis dat ik u zal lezen; leen uwe ooren:

Hy leest.

*Gyzult, van Honderd man, uit mynen Wacht, verzelt,
Met Bellizarius, in boeijens vastgeknelt,
Naar buiten gaan, en hém, om dat hy myn vermooren
En Majesteit sebondt, stráks, uitrukken bei zyne oogen.
Dat niemand, op 't verlies van 't leeven, in zyn' nood,
Hem helpe. Ik wil dat hy zal bedelen zyn brood;
Hy, die al't goed heeft, door myn gunst hem toegekomen,
Misbruikt.*

JUSTINIAAN.

TWEEDE TOONEEL.

BELLIZARIUS, LEONTIUS, PHILIPPUS.

LEONTIUS.

Is dan die zon benomen
Het licht? Schynt zy niet meêr? Wat is myn ziel ontroert!
Daar nadert hy. Helaas! 't wreed vonnis is volvoert.

BELLIZARIUS.

Eén die op zynen hals, door eigen schuld, de plaagen
Zelf heeft getrokken, moet daar, billyk, 't kwaad van
dragen;

't Is

't Is de eisch van 't goddelyke en 't menschelyke recht;
 Maar dat de straf wordt een' onnozlen opgelegd,
 Is strydig tegens beide; en zulke wreede slagen
 Doen het geduld, hoe taai, licht wankelen by vlaagen.
 'k Bid, dan, om lydzzaamheid, ô Goôn! in myne elend';
 Myne onschuld en myn trouw zyn u-alléén bekend,
 En gy, gy kunt me alléén versterken in dit lyden,
 Daar, leevend', van ontslaan, of, stervend', van bevryden.
 'k Was, naauwlyks, door de deugd, ten top van Eer en
 Geklommen, of de Nyd zaaide een vergiftig zaad, (staat
 En stremde myn geluk, dat reeds, zó láág, kwam daalen:
 Hy mag van myn gezag en oogen zegepraalen:
 Doch, geenszins, van myne Eer en ongekreukt gemoed,
 Waarin de deugd regeert, hoe fel de boosheid woedt.

PHILIPPUS.

O Goôn!

BELLIZARIUS.

Wie spreekt daar?

PHILIPPUS.

Eén van uwe oprechtste vrienden,
 Philippus.

BELLIZARIUS.

Kon de Haat, ooit, iemand meêr verslinden
 Als my, die, van zó groot, hy maakte een' Bedelaar?
 Philippus, dat ik word', ten minste, uw gunst gewaar;
 Wil my een aalmoes, my, die 't alles kwyd is, geven;
 My, die, ten top van eer noch, onlangs, was verheven.

PHILIPPUS.

Men laadde op onzen hals, hiermeê, de grootste schuld.

BELLIZARIUS.

Ik wil niet datge, om my, verraders worden zult.
 'k Leerde, in myns levensind', dat deugdelyke daaden,
 Met deezen naam besmet, vaak, zyn geduidt ten kwaaden.

PHILIPPUS.

'k Geef u decz' stek, ten stut, in uw rampzaligheên.

BELLIZARIUS.

Ik dank u voor de gift. Maar dat ik klaag en steen
Is om het lieve licht, my, zonder schuld, benomen.
Myne oogen, welk een kwaad is uit u voortgekomen?
Is dan uw glans gebluscht? Ach! 'k Zou, met minder pyn
De dood omhelzen, dan van u berooft te zyn.

Zie Bellizarius, ô Goôn! Die zó veel Landen
Verwon, nu, oogenloos, uitsprekken zyne handen,
Van élk verächt, tot u; zie d'onverwonnen Held,
Nóóit van de deugd ontáard, nu beedlen langs het veld.

DERDE TOONEEL.

BELLIZARIUS, NARCES, *Gevolg.*

NARCES.

Gaat, spant de laakens uit, vermits de Vorst wil jagen:
Maakt spoed, en volgt uw last. *Gevolg binnen.*

BELLIZARIUS.

Hy, die was 't welbehagen
Van Vorst en Volk, en zélf kon Heer zyn, en gebiën
Het halve waereldrond, komt, met geboogen kniën,
Een almes bidden van uw meedely, myn Heeren;
'k Ben Bellizarius, die 't all' kon overheeren.

NARCES.

'k Beklaag uw lot.

BELLIZARIUS.

Spreekt gy daar, Narces?

NARCES.

Ja.

BELLIZARIUS.

'k Ly, 'k ly?

O, Narces! Narces, kom, en spiegel u aan my.

NARCES.

Gy strekt het meêly van 't Heeläl, om uwe plagen.

BELLIZARIUS.

Ei, help den' last dan van myn' ramp een' weinig dragen.

NAR.

N A R C E S

't Is my onmogelyk, vermits hy 's Keizers haat
En straf niet kan ontgaan die iets voor u bestaat.

V I E R D E T O O N E E L.

I BELLIZARIUS, *alleen.*

Ik bid, alléén, dan om uw' bystand, groote Goden!
Nu hulp en trouw, verr' van de menschen is gevloeden,
En myne vrienden zyn ontbloot van medely,
Ontziende een' Vorst, verblindt in zyne tierranny. (dagen,
Maar, zwyg, myn tong, bewaar 't onzag, dat ge, al uw
Met zó veel eerbied, hebt uw' Keizer toegedragen.
Geef, stervend', nimmer stof tot toorne. Hemel! laat
Myn lydsaamheid zo groot zyn als zyn straf en haat!
Vertroost u, ó myn ziel! Gy zult een voorbeeld strekken
Van 't wisselvallig Lot, uw deugden, zonder vlekken,
Geroemt zyn door 't Heelal! Elk zie, aan my, hoe teêr
De gunst van 't Hof is, en 't schynblinkend licht van Eer.

V Y F D E T O O N E E L.

JUSTINIAAN, BELLIZARIUS, ALVARES,
FABRITIUS, *Gevolg.*

F JUSTINIAAN.

abritius, welân, laat ons de jagt beginnen,
Alleen vervaardigt om myne afgepynde zinnen
Ten troost te strekken, tot verligtnis van de smart
Die myn gemoed bezwaart en treft tot in het hart.
De Keizerin is, met haar' stoet, voorûit gereden:
Doch háár gezelschap steld, geenzins, myn ziel te vreden:
Ligt smoor ik myne zorg en kwellling in dees jagt.
Doe my, Fabritius, daar 't veld ons reeds verwacht,
Geleiden; laat ons, door het vlugge wild te vangen,
My-zelf herstellen van de smarten die my prangen.

F A B R I T I U S.

Hiertoe is álles reeds vervaardigt en gereedt.

J u s.

JUSTINIAAN.

Die vlytig hulpe zoekt, verwerft die, eêr hy 't weet.
Gryp moed, myn ziel, gryp moed, en wil uw zorg ver-
winnen,

Ban die zwaarmoedigheid en angsten uit myn zinnen
Maar all' 't vermaak verveelt me, ik vind noch troost noch
'k Zie galgen, raadren, élks gezicht is my een beul; (heul;
Een zêker voorspook van verdriet, dat my zal deeren.
Hoe! Laat ik dan myn hart van valschen waan beheeren!
Is 't wonder dat ik ben verlegen en ontfelt,
Na 't wreedste vonnis dat ik, immer, heb gevelt?
O wroegend zielsverwyt, hoe lang zult gy my plaagen?

BELLIZARIUS.

Hoor Bellizarius, gy die voorby gaat, klaagen;
Toon uw meêdoogenheid, schoon dat hy wierdt de spot,
Van 't wankelende Hof. Zó wonderlyk is 't lot!
Hy, die een aalmoes bid, plag ieder zulks te geven;
En schoon hy, van natuur, tot goedgevoelen wierdt gedreven,
Vindt hy, in 't hêele rond der waereld, niemant niet
Die hem behulpzaam is, of troost in zyn verdriet.

JUSTINIAAN.

„ O Hemel! Kan ik dit wreed Schouwspel noch aanschou-
wen, (wen;
„ En kan Rechvaardigheid haar strengheid wel behou-
„ Terwyl meêdoogenheid my op het harte slaat?

BELLIZARIUS.

Aanschouw myn onschuld toch, en troost me, in de-
zen staat, (den
Dewyl ik troost verdien; myn woorden noch myn daa-
Verdienden, nimmermeer, des Keizers ongenaden.
Door boosheid, nyd en haat, zie ik my, tegen reên
En recht, veröngelykt, van gróót gemaakt zó klein.
De Hemel, echter, zal, door all' myn tegenspoeden,
Myn onschuld noch doen zien, hoe fel ze ook zyn in 't
woeden.

T R E U R S P E L. 61

JUSTINIAAN.

„k Sta stom, de tong kleeft me aan 't gehemelte, en de smart
 „Belet my, schoon ik wil, het spreken; 't bange hart
 „Vreest dat hy te onrecht lydt, en dat ik ben bedrogen:
 „Ik open, maar te laat, myn toegeslootene oogen.
 „Ach! licht dat ik, door zulk een vonnis, al te straf,
 „De namen van Tyran en Dwingland voere in 't graf.

Z E S D E T O O N E E L.

CAMILLA, JUSTINIAAN, BELLIZARIUS,
 ALVARES, FABRITIUS, *Gevolg.*

Vorst, schort uw vonnis op; de Keizerin, op 't hooren
 Dat Bellizarius was, wreed, in uwen tooren,
 Verweezen tot de dood, wierdt, op dát oogenblik,
 Als van een donderslag getroffen, wyl de schrik (ven,
 Van 't wroegende gemoed in 't aanschyn stondt geschre-
 Zy kwam, wanhoopende en vol angst, te kennen geven,
 Met een benaauwde stem, tot ieders decrenis,
 Dat Bellizarius geheel onschuldig is,
 Dat zy d'onnozen heeft dien laster aangewreven,
 En hy den Brief had aan Anthonia geschreven.
 Hierop bestierf haar verw', 't gezigt vloog heen en weêr,
 De bange boezem zwoegde, en zy viel dood ter neêr.

JUSTINIAAN.

Goôn! Dat uw bliksemvuur my treffe en kom verdelgen!
 Dat de aard' zich opene om my, leevende, in te zwelgen!

Z E V E N D E T O O N E E L.

ANTHONIA, JUSTINIAAN, BELLIZARIUS,
 CAMILLA, FABRITIUS, ALVARES, *Gevolg.*

Wáár ben ik? In wat plaats? Wáár wende ik myne
 Zyn 't nachtgezichten die hier waaren om my heen?
Myn

62 DE GROOTE BELLIZARIUS;

Myn zinnen zyn verdooft, en all' myn leden beeven.
O Hemel! Door wat drijft word't myne ziel gedreven? ...
Maar, welk een voorwerp... Goôn! Wat ramp, wat tegen-
spoed!

Ach! Bellizarius, zyt gy 't dien 'k, dus, ontmoet? (spreken?
Zyt gy 't? Hy antwoord niet! Hoe! Kan myn Held niet
Helaas! Wat dood'lyke angst! Ach! 't hart ichynt my te
Is dit het geen men my verzweg? Vinde ik u, dus, (breken.
Verwinnaar van 't Heelal, myn Bellizarius!

Kan ik dien waarden naam herhalen en doen hooren,
En moet dees galm, met my, niet in myn traanen smooren?

BELLIZARIUS.

Anthonia, nu 'k noch, voor 't laatste, hooren mag
Dien galm uit uwen mond, heb ik, sinds my den dag
En u te aanschouwen, zo wreedäardig, is benomen,
Nóóit schooner straal van troost in myne ziel bekomen:
En, schoon my 't lot verdrukt, Anthonia, gy zult
Getuigen zyn dat ik moet lyden zonder schuld.
Vaarwel... Ik sterf... De Goôn doen u gelukkig leeven.

ANTHONIA.

(ven?

Wat monsterdier, hoe wreed, beschouwt dit, zonder bee-
Wat hart word't niet geraakt door zulk een voorwerp?

Ach!

Tyrannig Vorst, dien élk, met récht, dus noemen mag,
Hoe! rukt gy, dus verblind, den stut neêr van uw Landen?
Gy zyt bedrogen. Beef; uw Vrouw bragt u tot schanden.
Ontzinde Moordenaar, hoe dorst gy, dus verwoed,
Uw handen smetten met dat zuiver heldenbloed?
Ach! Bellizarius! Moet gy, dus deerlyk, sneeven?
Zyn dit de vruchten die uw krygsroem u kon geven?
Word, dus, de deugd beloont? O onverzoenbre haat!
Ach! Bellizarius! ... Maar 'k sterf... Myn kragt vergaat...

Zy bezwykt op het lichaam van Bellizarius.

Camilla komt baar te hulp.

JUSTINIAAN.

O al te bittre straf, die, ééuwig, my zal knaagen,
Dorst

Dorst gy all' 't medely uit myn gemoed verjagen!
Maar, ach! de Held is dood. Ik voel de pyn en schand
Van zyn geblind gezicht en myn verblind verstand.
De Hel heeft, met zyn' damp, myn zinnen overtoogen.
En, tevens, myn vernuft, met valschen waan, bedrogen,
'k Had, anders, zyne trouw noch zuivre deugd bevlekt;
Die zuivre deugd, welke aan 't Heelal een voorbeeld
strekt.

O lichtgeloovigheid die me, ééuwig, zal berouwen,
Gy bragt me in lyden door een doodlyk misvertrou-
wen! (stroomt.

'k Storte in den kuil, die, 'k groef, daar me alles tegen-
Maakte ik zyn droevig lot, of heb ik 't maar gedroomt?
O neen! ik voel myn hart van wreede beuls verscheuren,
Daar ik, helaas! de dood moet voor het leeven keuren,
En my de dag verstrekt een nacht in myn gemoed.
'k Zal storten op zyn graf myn schuldig hartebloed
Tot een zoenoffer voor zyn schim, die ik zie waaren
Rondom my heen. O Goôn! Hoe ryzen my de haren
Styl overeind' van schrik! Waar berg ik me, in den nood!
Hoe streng ziet hy, in my, gewrooken zyne dood!
Myn Bellizarius, gy, gy legt wel verflagen:
Doch ik moet, in myn ziel en Staat, de nawee dragen
Van uwe wonden, tot de wroeging, al te straf,
Door duizend dooden, my zal sleepen in het graf.

Einde van het Vyfde en laatste Bedryf.

